#1153
D950-2-52
12-7-47

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 822 PENKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 11, 1947, TORONTO, ONTARIO METAI XVI

JUNGTINIŲ TAUTŲ KOMITETAS PASISAKO ŪŽ VISŲ ATOMINIŲ BOMBŲ SUNAIKINIMA

A. Gromyką Palaikė Kanada ir Anglija

LAKE SUCCESS, N. Y. — Dauguma Jungtinių Tautų Atominės Energijos Komisijos narių sutiko principiniai, kad visi atominiai ginklai būtų sunaikinti.

Komisija paskyrė keturių tautų subkomitetą dėl surašymo Sovietų pasiūlymo tuo reikalu.

Sovietų atstovo A. Gromyko pasiūlymą, kad atominiai ginklai būtų sunaikinti, palaikė Kanados, Anglijos, Australijos, Kinijos, Brazilijos ir Lenkijos atstovai.

Jungtinių Valstijų delegatas nutylėjo, neparciškė savo nuomonės.

Idėja, kad atominės bombos būtų pavestos Jungtinių Tautų policijai, nerado pritarimo.

Nors šis pasisakymas nėra galutinas, tačiau jis labai reikšmingas, nes jis rodo, kad Jungtinių Tautų atsinešimas linkui atominių ginklų eina prie susivienodinimo.

Iš diskusijų paaiškėjo, kad Kanada ir Anglija šiuo klausimu padariusios didžiausį pasisukimą.

Kai kurie delegatai davė suprasti, kad jie palaikys idėją, kad iš atominių bombų išimta atominė energija būtų galima naudoti taikingiems tikslams.

Sako Amerikiečiai Išnaudos Europą

PARYŽIUS. — Francijos komunistai teigia, kad Jungtinių Valstijų planas dėl Europos atsistatymo siekia ne Europos pagalbos, o Amerikos gelbėjimo nuo ekonominio krizio.

Amerikos kapitalistai norį išvengti krizio namie Europos sąskaita.

Francijos komunistai, kurių partija turi 1,000,000 narių, kovosią prieš amerikiečių pastangas suskaldyti Europą ir išnaudoti ją savo naudai. Jie taipgi nieko gera nemato amerikiečių pastangose izoliuoti SSRS.

Australai Pyksta Ant Amerikiečių

WASHINGTON. — Australai nepatenkinti generolo MacArthuro bosavimu Japonijoj.

Numatoma, kad taikos konferencijoj australai sukels nemažai ginčų dėl amerikiečių vienpusiškos administracijos Japonijoj.

Australai labiausiai pyksta už tai, kad amerikiečiai įjuos nustūmė į užpakalį ir mažai skaitosi Japonijos reikaluose, nors jiems Japonijos klausimas yra daug svarbesnis, negu amerikiečiams.

EGIPTAS REIKALAUJA IŠ BRITŲ $1,600,000,000

LONDON. — Britanijos finansų sekretorius Dalton pranešė parlamentui, kad Britanijos valdžia nekctina mokėti Egiptui taip vadinamų karo meto skolų sumoje $1,600,000,000.

Jis nurodė, kad britams kainavo daug gyvybių ir pinigų gynimas Egipto, todėl Egiptas negali reikalauti iš britų atlyginimo už patarnavimą.

Konservatų vadas pareiškė, kad konservatai remia valdžią šiuo klausimu.

Egiptas, tačiau, nenori nei kalbėti apie dovanojimą tos sumos.

ZIONISTAI SUTINKA PADALYTI PALESTINĄ

JERUZALIMAS. — David Ben-Gurion, vienas iš žymiausių zionistų vadų, pareiškė Jungtinių Tautų komisijai, kad Palestinos žydai sutiktų su padalinimu Palestinos, jeigu būtų duota žydams patenkinantis plotas žydų valstybei sudaryti.

Zionistai esą priešingi mandatui, koks jis nebūtų, britų ar Jungtinių Tautų. Zionistai taipgi priešingi sudarymui žydų-arabų valstybės.

ATSIUNTĖ 1,000 VAGONŲ GRŪDŲ

BUCHAREST. — Sovietų Sąjunga atsiuntė rumunams 1,000 vagonų grūdų. Daugiau pribus vėliau.

Sovietų Sąjunga sutiko paskolinti Rumunijai 17,000 vagonų grūdų dėl maisto.

Pabėgėliai Buriasi Veikimui Prieš SSRS

WASHINGTON. — Vengrų buvęs premjeras Nagy, matomai su Jungtinių Valstijų valdžios pritarimu, steigiasi štabą čionai.

Nagy ir kiti pabėgėliai iš Europos kraštų bando sudaryti bendrą frontą prieš SSRS, kurią jie kaltina už savo nepasisekimus.

Bendrą manifestą išleido Nagy, Dr. Vladko Macek (jugoslavų ir kroatų), Dr. Milan Gavrilovič (serbų) ir Dr. Georgij M. Dimitrov (bulgarų).

Jie šaukia ir Stanislavą Mikolaičiką (lenkų), kad prisidėtų prie jų. Bet vargiai tas norės apleisti Lenkiją. Greičiausiai jo vietą užpildys Jan Ciechanowski.

Du sunkvežimiai veža aštuonius karstus. Tai aštuonių mainierių, kurie buvo išimti iš Malartic mainos, kur jie užtroško, kai mainoj įvyko gaisras. Išviso žuvo 12 mainierių, bet kitų lavonai buvo išimti tuojaus. Aštuoni užtroško vienuoliktoj šaftoj ir ėmė daug laiko iki vandens buvo išpumpuotas ir jų lavonai išimti.

Kanadietis Surado, Kad Čekoslovakai Gyvena Geriau Negu Anglai, Francūzai

JAPONAI NETURĖS BALSAVIMO TEISĖS

OTTAWA. — Patiektas pataisytas rinkimų įstatymas palieka balsavimo amžių seną — 21 metų. Taipgi nesuteikia japonams Britiš Kolumbijoj balsavimo teisių.

Visi pakeitimai, kurie randasi naujame projekte, turi mažos reikšmės. Tai smulkmenos.

Kanados federalis parlamentas padidinamas iki 255 atstovų. Dabar jis susideda iš 245 atstovų, kada pilnas.

PAKELĖ ALGAS DĖL 30,000 MISKO KIRTĖJŲ

VANCOUVER. — Britiš Kolumbijos medžio industrijos 30,000 darbininkų gauna algų pakėlimą ant $9,000,000 į metus. Jiems pakeliamos algos pustrylikos centų į valandą.

Darbo savaitė sutrumpinama nuo 48 valandų iki 40.

WINDSOR. — Kelios dienos atgal sugrįžo iš Čekoslovakijos George Burt, United Automibile Workers unijos direktorius. Jis dalyvavo Pasaulinės Profsąjungų Federacijos susirinkime. Čekoslovakijoj išbuvo 4 savaites ir turėjo laiko pasižiūrėti, kas dedasi už tos "baisiosios geležinės sienos".

Jis surado, kad čekoslovakai namų problemą sprendžia visai kitaip. Jie surašė kas kiek vietos turi ir jeigu kas turėjo daugiau vietos, negu reikia, tai įleido iš tų, kurie visai neturi, kol bus pastatyta užtektinai namų.

Čekoslovakijoj maistas ant kortelių, bet žmonės geriau gyveną, negu Anglijoj ar Francijoj. Kainos tokios pat, kaip Kanadoje, o gal dar žemesnės. Teatrai, kinoteatrai ir parkai niekad netrūksta lankytojų. Čekoslovakijoj gyvenimas baigiąs grįžti į pirmkarinį normalumą.

Užklaustas, kaip su komunistais, ar jie dominuoja Čekoslovakijos gyvenimui, jis atsakė, kad komunistai Čekoslovakijoj laikomi panašiai, kaip pas mus liberalai ar kuri kita partija. Ypatingai gražiai sugyvęną komunistai ir socialdemokratai.

Čekoslovakija dabar vykdo dviejų metų planą. Ji nori pakelti gyvenimo standardą. Čekoslovakijoj pravesta platį fabrikų ir kitų užvedimų nacionalizacija.

Unijos Čekoslovakijoj auga smarkiai ir stiprėja. Jos dabar aktyviai veikia dviejų metų plano įgyvendinimui. Jos nemažą įtaką darančios į vyriausybę.

Čekoslovakijos premjeras — komunistas. Ministeriją sudaro įvairios partijos. Prezidentas — Eduard Beneš, pažangus demokratas.

Čekoslovakai gaminą naujus automobilius. Jie motorus dedą į užpakalinę automobilio dalį. Šiame kontinente tiktai nekurie busai turi motorus užpakalyje.

Darbininkai Nepadės SSRS Priešam

ROTHESAY, Scotland. — Will Lawther, mainierių unijos prezidentas, kalbėdamas 600,000 mainierių atstovų konvencijoj, pareiškė, kad britų darbininkai niekad nepadės sadistams ir karo kurstytojams kariauti prieš Sovietų Sąjungą.

"Mes nepamiršome", pareiškė jis, "kaip turtingiausia šalis pasaulyje tuojaus nutraukė lease-lend, kai tik buvo išrinkta darbo valdžia Britanijoj, kad pakenkti jai iš pat pradžios.

"Mes matome, ką Amerikos monopolistai daro dėl sutriuškinimo savo darbininkų judėjimo. Mes neužduodame savo akių kas liečia rasinę neapykantą ir diskriminaciją taip vadinamoj paties dievo šalyj".

Tuo pačiu laiku jis išreiškė pasitenkinimą, kad yra amerikiečių, kurie kitaip žiūri ir mato, kad pasaulis yra ne dėl agresijos ar imperialistinių tikslų, o dėl gerovės visiems.

Jis taipgi pasmerkė programą "sulaikymui komunizmo" ir ragino Britanijos valdžią užmegzti glaudesnius ryšius su SSRS.

Ir kitų unijų vadai Britanijoj nurodo, kad Britanijos darbo valdžiai ne po keliui sekti paskui Jungtinių Valstijų imperializmą arba būti jo pardavinėtoju. Jų nuomone, Britanijos darbo žmonės turėtų glaudžiau kooperuoti su SSRS ir liaudiškomis demokratijomis Europoje.

Bevinas, Attlee ir kiti Darbo Partijos vadai, tačiau, mato kitaip. Jie eina ranka rankon su Jungtinių Valstijų imperialistais.

Japonijos Žmonės Matą Savo Išeitį Komunizme

WHITBY, Ont. — Šiais laikais nei jokia konvencija negalėtų būti konvencija, jeigu ji nepakeltų komunizmo pavojaus klausimo. Taip buvo ir su tarptautiniu misijonierių suvaižavimu čionai.

Misijonieriai savo darbo apžvalgoj apgailestavo religijos smukimą ir bauginosi komunzmu.

Dr. C. W. Iglehart, Teolognių Seminarijų Sąjungos atstovas, kalbėdamas misijonierių konvencijoj čionai, pareiškė, kad 70 nuošimčių Japonijos studentų krypsta prie komunizmo, kaip būdo išrišimui savo krašto problemų. Tas pats ir su darbininkais.

Kinijoj, Japonijoj, Indijoj ir kitose šalyse misijonieriai surado, kad religija smunka, o darbininkiškas judėjimas auga. Kinijos vyskupas verkte verkė, kad negalima apsidirbti su komunistais. Jis keikė juos, kad Kiniją pražudys, bet neatrodė, kad jo prakeikimas ką nors padės jam ir jo draugams.

Nesenai Ottawoj buvo katalikų dvasiškija, kuri išreiškė susirūpinimą religijos smukimu ir "komunizmo pavojumi".

Iš visko atrodo, kad liaudis po visą pasaulį smarkiai krypsta prie socializmo, kaip būdo prašalinimui visų negerumų, kurie slėgė ir dabar slėgia. Religija ir sena kapitalistinė tvarka, kaip matyti, nebekelia jos vilties, nors pažadų netrūksta.

Japonija, reikia atminti, gyveno baisioj priespaudoj. Jos liaudis buvo paliuosuota tiktai Japonijos imperatoriaus režimui pasidavus sąjungininkams. Japonijos imperialistai savo priespauda galėjo susilyginti su naciais, jeigu nepralenkė jų. Darbininkų vadai buvo šaudomi ir kalinami. Unijos uždraustos. Dabar Japonijoj unijos auga kaip ant mielių.

Mrs. Vijayalakshmi Pandit, Pandit Jawaharlal Nehru sesuo, kuri paskirta Indijos ambasadorium Sovietų Sąjungai. Nehru yra laikinosios Indijos valdžios galva.

LPP SIŪLO TALKĄ CCF KANDIDATAMS

REGINA. — Darbo Progresyvė Partija (LPP) pasiūlė CCF partijai talką tose konstituencijose, kuriose ji nemano statyti savo kandidatų.

LPP, sako laiškas, yra griežtai priešinga, kad grįžtų į valdžią kuri nors sena partija.

LPP nori statyti keletą kandidatų, bet labai mažai. Aišku, ji tikisi, kad tose vietose CCF nestatytų.

Koks bus CCF atsakymas, kol kas nežinia.

ČIANGKAIŠEKAS SKELBIA GENERALĘ KINIJOJ MOBILIZACIJĄ

NANKING. — Čiangkaišeko tautinė taryba paskelbė generalę vyrų ir turto mobilizaciją kovai prieš komunistų vadovaujamas jėgas.

Tautininkai kiek atsigriebė Šepingkai apylinkėj, bet apturėjo nepasisekimų kitose vietose.

MONTGOMERY SAKO KARAI NEPANAIKINTI

HOBART, Tasmania. — Feldmaršalas Vislount Montgomery, britų imperijos generalinio štabo viršininkas, sako, kad karai dar nepanaikinti ir reikalinga prie jų rengtis.

Nors jis tiki, kad kitas karas nebus taip greitai, bet mano, kad jau laikas rengtis. Girdi, kada karas ateis, nebebus laiko.

Sako Spauda Nori Sugriaut Valdžią

BIRMINGHAM. — Britanijos laikraščiai, su keliomis išimtimis, esą pasimoję išvyti darbiečius iš valdžios, kaip nurodo Emanuel Shinwell, kuro ministeris.

Laikraščiai, kaip žinia, priklauso turčių grupei, kuri yra maža mažuma, palyginus su masėmis darbo žmonių. Darbo žmonės turi visai, palyginti, mažą spaudą.

Kad sumažinti importą, valdžia sumažino popierio normą laikraščiams. Dėl to laikraščių leidėjai ir valdžios oponentai smarkiai atakuoja valdžią.

Hore-Belisha, liberalas, pirm karo buvęs apsigynimo ministru, tokį valdžios žingsnį sulygino su nacių žingsniais.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS
IŠEINA KARTĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kainos:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

SVIETINTŲJŲ ASMENŲ KLAUSIMU

Komunistinė spauda bando sukelti opinioją, kad darbininkų judėjimas priešingas įsileidimui išvietintų asmenų iš Europos. Tikrenybėje yra kaip tik priešingai. Darbininkų judėjimas niekad nebuvo priešingas padėti tiems, kariems reikia. Jis priešingas tikrai tam, kas tiek žmones stumia į vergų padėtį.

Darbininkų judėjimas priešingas, kad būtų įleisti Kanadon nekaltų žmonių kraujo susitepę žmonės fašistai, padėję naciams laike karo. Pavyzdžiui, Lietuvoje buvo išžudyta 200.000 žydų. Tame žudyme žydų dalyvavo nemažas skaičius lietuvių fašistų. Būtų gėda Kanadai, būtų paniekinimas tų, kurie krito kare, jeigu tie žmogžudžiai rastų prieglandą Kanadoje.

Darbininkų judėjimas priešingas tokiam žmonių įvežimui, kuris atidaro juos į fabrikantų rankas kaip vergus. Jis stovi už laisvą imigraciją, laisvą darbo pasirinkimą, už lygų atlyginimą, kad jie neįtąpto vergais į Kanados darbininkų uždarbio naikėjais.

Kad Kanada gali priimti daugiau žmonių, tai aišku. Ji yra didele šalis. Bet reikia žinoti, kiek priimti. Jeigu jie bus priimti ir paskui įblokšti į bedarbių eiles, kaip kad buvo 1930 metais, tai kokia iš to bus nauda? Jų gyvenimas bus ne kiek ne geresnis.

Senesnieji žmonės, nepokantiems kaitos ir amato, Kanadoje gali būti daug sunkiau, negu Europoje. Kas gyveno sąlyginėse, tas gali gerai atsiminti. O tuo tarpu tiems žmonėms atviros durys grįžti namo, gauti žemės ar darbą žmonėse. Kas mano, kad suplainė yra geriau už darbą savo tėvynėj, tas visai nieko neišmano.

Galima sakyti visaip, bet daugelinė iš tų išvietintų asmenų čia Kanadoje nebus geriau, kaip kad būtų senoje tėvynėje. (Čia mina kalba apie tuos, kurie yra nuskaitę ir gali būti bandžiami.) Tad nereikia būti aklais ir stumti žmones į bėdą. Kas is to bus, jeigu bus sukūsti į vergiškas įmones, o kiti į suplaines? Dėl to nenukentės nei SSRS, nei komunistai, o tie žmonės, kurie ir dabar kenčia. Kam didinti jų vargus? Ir kokia nauda bus iš to naujai kanadiečiams, jeigu jie nieko gero nedarys, o tik bedarbių eiles sudarys?

Kiekviename darbe reikia apgalvojimo ir gero plano. Taip turi būti ir su įvežimu išvietintų asmenų.

STREIKAI IR KAS JŲOS IŠSAUKIA

Jungtinių Valstijų ir Kanados valdžios siekia tokių įstatymų, kurie padarytų streikus negalimus. Užpuolė, kad streikai įvyksta tiktai dėl to, kad čėra įstatymų, kurie sulaikytų jjuos. Tai didžiausia nesąmonė.

Streikų nenori niekas. Ekonominius ir politinius streikus išsaukia sąlygos, ekonominės ir politinės. Todėl, jeigu atsiras tokios sąlygos, streikų nesulaikys jokė įstatymai.

Darbininkui streikas labai iškaštingas. Laike streiko jis negauna algos. Jeigu ir gauna kokią pašalpą, tai tik pusbadžiai pramisti. Streiko metu kenčia maži biznieriai, kurie gyvena iš darbininkų. Bet darbininkas dažnai eina į streiką. O jis eina į streiką todėl, kad jam gyvenimas darosi nejmanomas. Ar tai ulga sumažėja, ar tai kainos pakyla taip, kad jis nesuveda galo su galu, o tuo tarpu fabrikantai nenori pakelti.

Būna streikų, kurie turi politinį pobūdį. Fabrikantai išmeta iš darbo unijos veikėjus, imasi kitų priemonių, kad sudaužyti unijas. Darbininkai eina į streiką, kadangi žino, jog vėliau bus paliestos algos, darbo sąlygos. Jie žino, kad reikia gintis tada, kada dar galima.

Kai kada darbininkai eina į streiką, kad padėti kitos unijos darbininkams. Tas yra daroma irgi todėl, kad būna numatyta, jog kitos unijos kova yra labai artimai surišta su jų unijos likimu. Jeigu darbininkas negali padėti savo draugui, tai kur jo laisvė?

Jeigu būtų tokie įstatymai, kurie uždraustų fabrikantų sauvalę prieš unijas, jeigu būtų įstatymai, kurie užtikrintų darbininkams apsaugą, tai jie daugiau streikų prašalintų, negu uždraudimai. Kada kapitalistai ir valdžia nustos žiūrėjus į darbininkus, kaip į mėžiamas karvutes, tuomet streikai bus labai reti. O kol to nebus, tai streikų niekas nepanaikins. Streikas yra darbininko gyvybinis reikalas. Atidėliojimai streikų, apsunkinimai jų rodo tiktai valdžios norus padėti fabrikantams išsunkti daugiau prakaito iš vargšo žmogaus.

NAMŲ STATYBA NEVYKSTA

Toronte paaiški, kad namų statybos programa šiais metais labai prastai eina. Tiktai du trečdaliai būsią pastatyta. Kyla klausimas, kodėl taip yra? Kodėl negalima pastatyti tiek namų, kiek reikia?

Šį klausimą atsakyti labai sunku. Vieni skundžiasi stoka medžiagos. Kiti teigia, kad namai per aukštai pakilo ir nebegalima įpirkti, tad statytojai nebestato tiek daug.

Gali būti visokių kliūčių. Kompanijos, kurios verčiasi iš aukštų rendų, aišku, nenori, kad būtų daug namų pristatyta. Trukumas namų joms neša pelną. Yra stoka ir kai kurių medžiagų. Taipgi reikia atminti, kad žmonių skaičius žymiai padidėjęs ir reikalauja daug daugiau namų, negu reikalaudavo seniau.

Namų klausimas galėtų būti išrištas, jeigu būtų imamasi priemonių, kurios užkištų skylę, kuri pasidarė, kai atvyko į Torontą 60,000 naujų gyventojų karo metu. Normali statyba niekad tos skylės neužkiš.

Veikiausiai ta pati padėtis ir kituose industriniuose miestuose.

Lordas Beaverbrukas, kurs šiomis dienomis atvažiavo į Angliją. Jis buvo Kanados premjeru nuo 1930 iki 1935 metų ir buvo žinomas, kaip "Hen Heel" žmogus. Jis ne tik sulaukęs 77 metų amžiaus, kadangi nepaliko artinasi prie kapo, tai ir jo tikslas taipgi kartu su juo.

Savaitės Įvykiai

Ir Prancūzijoje

Per eilę savaičių gaičės pranešimų žinia, kad Prancūzijos dešiniųjų sąjungos sąmokslas perversmą ir įsteigti savo militarine diktatūrą, prie sukilimo dalyvavo reakcionieriai, kunigai ir kaip atrodo, nekurie kriminaliniai aktyvistai, turėjo jie tamsiųjų reikalų.

Šiuos veiksnius žinant dar nereiškia, kad jau stumtas ar kas nors pasiryžęs, padėjęs. Kada visi stakeliai, tai bus iškelti, reikiamai pasirodyti, kad sukilimo dalyvavo visos reakcinės partijos žmonės, o jų skaitomos ir kraštelinės, bendrai jau dabar nekurie iš jų planai ir pakėlimai iš vietos.

Pasirodė žinių, kad dėsis sukilėlininkams didelį pasipriešinimą darė Jungtinių Valstijų reakcionieriai. Kai jie turėjo užkirtinę priemonę iš Jungtinių Valstijų reakcinių elementų.

Vokietija ir Italija šiuo tarpu yra tokioje padėtyje, kokioje buvo savo laiku Ispanija. Prancūzijoj ir Italijoj masės žmonių veržiasi prie reformų prie naujos demokratijos. Kaitkuose partijos abiejose šalyse labai galingos. Kaiserio šalininkai ir reakcionieriai, reformose matą pavojų savo kapitalui, aišku, ieško išeities.

Ispanijoj jie padarė galą reformoms ir demokratijai sukeliami revoliuciją prieš demokratinę valdžią. Jų laimei, tuomet buvo Hitleris ir Musolinis, kurie padėjo jiems laimėti, kai demokratijos sėdėjo rankas susiėmusios ir žiūrėjo, kaip fašistai skerdžia moteris ir vaikus.

Prancūzijoj ir Italijoj perversmus planuoja tokio pat plauko žmonės, kaip generolas Frankas, tik jie daugiau užsimaskavę demokratiniu skraiste. Už tai mes galime būti tikri, kad tie perversmai, jeigu jiems kada pavyktų užsiliepsnoti, būtų šiame kontinente pavadinti demokratijos revoliucija prieš totalitarizmą, nors šiuo metu Italijoj ir Prancūzijoj, o ypatingai Italijoj, veikia pažangesnės demokratijos, negu kad kada anksčiau buvo tose šalyse. Tačiau tas galėtų darytų reakcionieriams ir kunigams apsaukti jas totalizmu ir vėsti kovą demokratijos vardu.

Italijos ir Prancūzijos žmonės gyvena didėjančiame pavojuje. Fašistinės perversmo ir pakraštinių teisių sąjungos pavojus labai didelis ir jis ilgai bus. Kaip šiandien ir Prancūzijoj veikia pažangios stiprios organizacijos, kurios niekad nesutiks plėsimosi, kaip nuosėdi demokratijas ir įsteigti totalitarinius, kurie taikosis jų siaurinimo interesams.

Prancūzijos ir Italijos sąjungos ieškoj kažkokio sąjungininko prieš tų šalių [illegible] Kuo jų elgėsiu kai dar neišaiškinsu, ar vėsi jai sugebės įvyvendinti savo planus.

Tada Jus Pažinsi

Dangus debesuotas
tai niūkso apie [illegible],
rudosi — miglos
glūdės taip ant [illegible].
Širdis gi kai jaučia
tą slėgimį kietą,
manai — esi kliuvęs
į painiąją vietą.

Bet viltys kai švinta
per debesį storą,
ir vėjas smarkėdamas
prablaivina orą, —
aidai kovų lauko
širdin įsigauna,
gyventi, rods, šaukia
ir sena ir jauna.

Tada jau pajunti,
kad jėgos tau tvirtos,
ir dideliam darbui
jos gali būt skirtos;
jos gali čia kūrti
pavasarį naują,
ir liauti beliejus
savų draugų kraują!

Ir eini tada jau
kur parėigos šaukia,
kur švintantis rytas
tau dieną neš jaukią;
kur vargo žaknis bus
rauta ir nušluota,
jėga dirbančioji
gerbta — vainikuota!

Stasys Jasiūnas

Kanados-SSRS Draugiškumo Draugija Atsišaukia

MONTREAL. — Čia buvo sušauktas Kanados-Sovietų Draugiškumo Draugijos Kvebeko distrikto komiteto aktivistų susirinkimas. Jis atsibuvo Windsor Hotelyje ir jame dalyvavo plati atstovybė nuo organizacijų, priklausančių prie minėtos draugijos, ir pavienių narių. Susirinkimas buvo svarbus.

Konferencija šiame

Sovietų Sąjungos, Prancūzijos ir Anglijos užsienio reikalų ministrų konferencija Paryžiuje šiuo, rytoj ir vakarai negalėjo susitarti.

Klausimas kyla, kodėl nebuvo galima susitarti? Kame priežastis?

Atsakymą lengva surasti. Jeigu Jungtinėms Valstijoms rūpėtų padėti Europos šalims atsistatyti, tai nereikėtų nei konferencijų. Kada jos panorėjo parenti Graikijos, Turkijos ir Kinijos reakcionierius, tai niekas negalėjo pastoti joms kelio. Jos atvirai pasakė, kad dėl tiems kraštams paramą, kad užpriešinti lenai kairesnių elementų prie valdžios. Kitaip sakant, jos panorėjo palaikyti reakcionierius, tai ilgai netruko iki visi planai buvo padaryti ir nuodėti gyvendinti. Kodėl Jungtinės Valstijos negalėtų, sakysime, suteikti paskolas Lenkijai, Jugoslavijai, Rumunijai ar kariai kitu šalim? Kamete SSRS neleistų antrųjų skolintis? Nieko panašaus. Pati SSRS lokia, dėkis paskolas.

Jungtinės Valstijos su savo didžiuliu paramu [illegible] politinio kapitalo. Jos nori, kad būtų leista šeimininkauti tuose kraštuose, kuo kad jos šeimininkauja Italijoj, Graikijoj, Turkijoj.

Vyriausias Jungtinių Valstijų ir Anglijos siekis yra Lenkija ir Čekoslovakija, kurios skaitomos svarbiausiais šaliais Europos politikoje. Amerikos kapitalistai norėtų išplėsti tas šalis ir vidinių valstybės organizacijes ir tokiu būdu atsidaryti vartus ekonominei ir politinei dominacijai.

Trumano doktrina šiems kraštams nepriėjo, tad buvo sugalvota nauja. SSRS buvo pakviestą tik tam, kad pridengti siekius. Be to, pastaruosiai atsisakius, dabar susidaro proga šaukti, kad SSRS stoja ant kelio Amerikos pagalbai dėl Europos atsistatymo.

Visos Europos šalys žino, ko joms reikia. Jos žino, kaip atsistatyti. Ko reikia, tai paskolų, už kurias būtų galima įsigyti reikalingus daiktus. Bet Amerika nedūosa. Ji privertė Prancūziją ir Italiją pravaryti komunistus iš valdžios, kad galėtų gauti paskolas. Ji nori gauti teises pertvarkyti tose šalyse ne tik ekonomiją, bet ir kitus reikalus.

SSRS, aišku, nesileidžia, kad tolima šalis tvarkytų jos kaimynus ir jų vidujinius reikalus. Tame niekuo nuostabaus. Kas nenori rūpintis savo saugumu ir kitais reikalais? Būtų keista, jeigu tokia didelė šalis leistųsi vedžiotą už nosies, kaip tas asilas.

Paryžiaus konferencijos pairimas rodo, kad tautų pasidalinimas ne tik nesumažės, o dar padidės. Jungtinės Valstijos, turėdamos savo ideologinėj įtakoj Anglija ir Prancūzija, bandys drumsti vandenį ir kelti Europos šalis prieš SSRS, kaip ir savo krašto žmones.

Tas reiškia, kad taikos ir gražaus sugyvenimo laikas dar neatėjo. Pavojus taikai didelis ir taikos siekiantiems žmonėms reikia budėti.

Pirmoji

Pirmoji buvo padaryta apžvalga iš nuveiktų darbų praėjusiais metais. Pasirodė, kad ši organizacija veikia tam tikrais klausimais. Taipgi buvo išduotas raportas iš atsilankymo nacionalės konferencijos Ottawoj.

Išklausius visų raportų ir patiektų planų, paaiškėjo keli svarbūs reiškiniai.

Šiandien mes matom kiekvienam didlapyje biauria melagingą propagandą prieš SSRS. Ką tas viskas reiškia? Kodėl tas daroma? Ar už tai, kad jinai vedė žūtbūtinę kovą prieš fašizmą ir išgelbėjo tūkstančius Kanados jaunuolių? Ar Kanados ponams gaila tų fašistų, kurie tapo parblokšti? Ar jie tuomi nori atsiprašyti tų likučių, kurie troškta dar trečio karo ir dar didesnių skerdynių?

Tie visi primetimai Sovietų Sąjungai, kaip nurodė susirinkimo vadai, yra melas. Tie visi rikšmai turi savo tikslą. Jie yra mažos grupės atžagareivių siekis. Kanados žmonės to nenori. Didžiuma Kanados žmonių nori gražaus ir draugiško sugyvenimo su Sovietų žmonėmis. Ir toks gražus draugiškas sugyvenimas reikalingas ne tik dėl SSRS žmonių, bet ir Kanadiečių.

Paėmus tik iš ekonominio atžvilgio, Kanada gali gauti daugybę užsakymą, suteikti darbo kanadiečiams. Taip pat gali daug ko pasimokinti kultūros srityje.

Tais visais dalykais galima palaikyti draugiškus ryšius tarp abieju šalių. Toks draugiškumas pašalintų karo bangas, kurios yra blaškomos po daugelį valstybių.

Stipri Kanados-Sovietų draugiškumo draugija gali daug atlikti šioje srityje. Ji galėtų paveikti į valdžios politiką ir pagerinti santykius tarp dviejų šalių.

Ypatingai reikia daug pastangų Kvebeko provincijoj. Kodėl galima rodyti sovietines filmas Toronte, Ottawoje bei New Yorke, o negalima Montreale ir kitur Kvebeko provincijoj. Ar čia blogesni žmonės? Ne, žmonės nori pamatyti visokias filmas, įskaitant ir sovietines. Už tai jie pasipiktinę ant šios provincijos valdžios. Bet čia reakcija daug stipresnė, o darbininkai mažiau organizuoti, todėl ponai daro taip, kaip jiems patinka.

Žmonių reikalai negali būti pagerinti vieno ar kito individualo. Todėl visiems, kurie nori demokratijos, laisvės ir gerovės, reikia darbuotis, kad provincijos valdžia vestų reikalus taip, kaip didžiumą nori.

Kanados-Sovietų Draugiškumo Draugijos tikslas supažindinti Kanados žmones su Sovietų Sąjungos gyvenimu, paduodant tikrus faktus, o ne vienašališką propagandą, kuria dabar maitina didlapiai.

Mes lietuviai privalom prigulėti prie šios organizacijos ir finansiniai paremti. nes yra svarbus taikos ir gerovės reikalas dėl kiekviono kanadiečio, mylinčio taiką ir gerovę.

J. Wolfe

Pastabos

Jungtinėse Valstijose ir Kanadoj daug žmonių mato lankstant padangėse pionas diskas. Vienas Jungtinių Valstijų kunigėlis radęs vieną diską savo darže ir dar šiltą.

Bet reiškiama abejonė, kad tai būtų koks eksperimentas. Daug mokslininkų linkę manyti, kad tai žmonių halucinacija.

Atominių propagandistų įbaugintiems žmonėms gali matytis ir nesami dalykai.

—o—

Nekurie gudruoliai sako, kad tos diskos kontroliuojamos radijo. Bet kaip jas radijas gali kontroliuoti, jeigu jos neturi prietaisų su savimi?

Radijas gali kontroliuoti, bet orlaivis ar bomba turi turėti vairuojamosius ir varomuosius aparatus. Paprastos diskos negalima kontroliuoti.

Kitas dalykas, daiktas ar vaizmosios jėgos neleks toli. Nebent kas išteša tas diskas labai aukštai ir paleidžia iš orlaivio žemyn tekdamos gali toli nukėkti.

—o—

Militaristams gerai, kuomet žmonės baugmasi tuomet nors. Jie lengviau pravedą savo planus.

Baugimmas atominėmis bombomis amerikiečius sumažėjimo ir jie dabar moka didelius pinigus tų bombų gaminimui ir įvairiems atominėms tyrinėjimams.

Jie įsivaizdina, kad gerai turėti tokias bombas ir prieteliams, su kurie, pagalba bus galima laimėti karą be armijos.

—o—

Nežiūrint to, kaip atominės bombos baisios, vistiek jos vienos karo nelaimėtų.

Yra tuščia paikystė, kad tokias bombas bus galima pataikyti į Maskvą ar kurį kitą miestą tiktai guzika paspaudus.

Tiktai nieko nemusimanantiems žmonėms galima tai paisakoti.

—o—

Tokio prietaiso, kuris numestų bombą tiesiai ant Maskvos, niekas nepadarys. Tai tūkstančiai mylių. Vien oro skirtingumas ar vėjo spaudimas yra užtektina priežastis išmušimui bombos iš kelio.

Radijo ir radaro pagalba taip pat negalima greitai lekiančio daikto sukontroliuoti. Juk reikia daiktą matyti, kad žinoti, ar jis gerai lekia.

Rakietos lekia taip greitai, kad negalima matyti. Radaras gali matyti tiktai tiesia linija. Jeigu jis ir matytų, tai žmogus negalėtų spėti jos valdyti.

Radijas gali padėti valdyti tiktai lėtai skrendančius daiktus, iš orlaivių.

—o—

Propagandistai moka žmones įbauginti. Kai atominės bombos buvo paskelbtos, kiti jas taip išpūtė, kad net Grenlandijos ledus sutarpino, visą Kanados šiaurę pavertė tropišku kraštu.

Tas viskas buvo perdėjimas. Vėlnias nėra toks baisus, kaip išmaliavotas.

—o—

Vargšas žmogus šiandien kenčia nuo savų "prietelių". Jį baugina iš visų galų.

Jį "smaugia" komunistai, jį puola "diskos" ir kiti galai.

Tu tik mokėk taksus dėl apsigynimo nuo visų "velnių".

J. Y.

Pasidairius Po Kanadą

Per tyrinėjimą priežasties, kodėl prekinis laivas Emperor užplaukė ant uolos ir sudužo (kartu prigėrė 12 jūrininkų), paaiškėjo, kad laivas neturėjo užtektinai apsaugos ir gelbėjimosi priemonių.

Vyriausia nelaimės priežastis buvo stoka vairininkų. Vairininkas buvo tiek išvarges, kad snaudė. Vietoj trijų, buvo tiktai du ir jiems reikėjo dirbti po 12 valandų į parą.

—o—

Federalis parlamentas paskyrė $9,000,000 dėl veteranų paramos. Iš to fondo bus duodama pagalba tiems veteranams, kuriems bus reikalinga finansinė pagalba.

Fondas sudaromas iš kantynų ir kitų armijos pajamų. Finansinės pagalbos reikalingiems veteranams bus duodamos paskolos ar net dovanos.

—o—

Prince Edward Island gyventojai pastebėjo lakstančias diskas ore. Jos panašios į lėkštes.

Panašios diskos pastebėtos visoj eilėj Jungtinių Valstijų.

Niekas negali išaiškinti, kas per daiktai. Vieni sako kad armijos kokie nauji išradimai, kiti sako, kad koks nors civilis išradėjas paleidžia savo išradimus.

Astronomai sako, kad gamta negali būti atsakominga už tas diskas. Jei viena, tai veikiausiai kokie nauji išradimai, kokios nors naujos bombos. Sunku suprasti tik tą, kad tos diskos buvo matomos įvairiose Amerikos vietose ir net Kanadoje. Jeigu kas ir bandė kokius išradimus, tai negalėtų būti daugelyje vietų.

—o—

Upė yra būtinas reikalas dėl miesto, bet kada ji pakyla bent 20 pėdų, tai tuomet jau ji būna nebe draugas, o priešas.

Taip yra su Assiniboine, kuri teka per Brandoną, Manitoboj. Ji pakilo 20 pėdų ir plačiai išsiliejo. Nekuriuos gyventojus išvijo iš namų.

Įdomu, kad upė gali pakilti taip aukštai šiuo metu, vien dėl lietaus. Jos dažnai išsilieja pavasarį, sniegai tirpstant.

—o—

Sakoma, kad karo metu buvo išleista daugiau pinigų ant vieno bomberio, negu kad Ontarijos valdžia išleidžia kovai prieš vėžį.

Tuo tarpu vėžys yra baisi liga. Kasmet Ontarijoj miršta nuo vėžio po 2,000 asmenų, kaip nurodo statistiniai daviniai.

Reikia atminti, kad didžiuma vėžio ligonių gali būti pagydyti, jei būtų laiku pradėti gydyti.

—o—

Kanados laivų kompanijos nori pamėgdžioti Jungtinių Valstijų įstatymą darbo santykių reikaluose.

Jos skelbia, kad neleis ant laivų tų unijos viršininkų kurie neduos pareiškimo, kad jie ne komunistai.

Kitaip sakant, laivų savininkai imasi į savo rankas Tafto-Hartley įstatymą Kanadoje.

Kanados Darbininkų Kongreso viršininkai nurodo, kad toks žygis yra siekis pasmaugti unijas.

—o—

Rendos namuose, kurie buvo pastatyti šiais metais tokios aukštos, kad ne bent kam įmanomos.

Pavyzdžiui, Montreale rendos tokiuose namuose už tris kambarius reikia mokėti $65.00 į mėnesį. Kituose namuose už tokius kambarius $45.00 į mėnesį ir mažiau.

Šiemet baigti namai yra palyginti nuo rendos kontrolės. Galima imti, kiek galima gauti. Štai kodėl taip smarkini pašoko rendos namuose.

—o—

Muzikantų Federacija kaltina privatiškas radijo stotis, kad jos nesamdo vietinių menininkų dėl savo programų.

Kanados Darbininkų Kongresas taipgi kaltina privatiškas stotis, kad jos neatlieka savo pareigų dėl vietinės visuomenės.

Tuo tarpu privatiškų radijo stočių asociacija reikalauja, kad radijo stotys būtų privatiškose rankose.

Valdžiona stočių Kanadoje yra valdžios kontrolėj ir kaip matyti, tai visuomenė užgirta tokią kontrolę.

—o—

Kai kam atominės bombos nebedaro ramybės. Tą galima matyti iš įvykių Kanados federaliame parlamente.

Diskusnojant bilių, kuriuo siūlomi suteikti Jungtinių Tautų atstovams diplomatinę neliečiamybę, socialkreditoriai sukėlė tokį skandalą, kad iš parlamento virto karčiama.

Socialkreditoriai verkė, kad jeigu bilius bus priimtas, tai SSRS atstovai galės įvažiuoti į Kanadą apsikrovę atominėmis bombomis ir susprogdins visus į dulkes.

Kanadietis

Trumpiniai

Italijos laikraščiai buvo paskelbę, kad Italijoj surasta Eva Braun, Hitlerio meilužė, su kuria jis vedęs prieš rusų įėjimą į Berlyną.

Reporteriams subėgus prie Braun pasiaiškino, kad ji yra žmona vieno Milano advokato ir pilnas jos vardas yra Eva Braun Coppa.

—o—

Vienas Knoxville kunigas pats nemylį pasaulio smagumų ir nenori, kad jo 16 metų amžiaus duktė raudotusi jais.

Merginos 16 metų sukakties dieną jis pririšo ją prie lovos ir gerai apkūlė, kad nebandytų išeiti.

Valdžios autoritetai įsikišo ir paliuosavo merginą. Ant jos kūno rado daug mušimo žymių. Tėvą uždarė į kalėjimą.

Minėtas kunigas, tačiau, kaip matysite, ne visai atsisako nuo žemiškų smagurių. Jis yra vedęs net tris kartus.

—o—

Dr. Edward A. Strecker, vienas iš vadovaujančių Jungtinių Valstijų psichiatrų, sako, kad vedybos Jungtinėse Valstijose visai pakriks.

Jis pranašauja, kad tas atsitiks dar šiame šimtmetyje.

Sprendimą jis daręs iš to, kas dabar dedasi Jungtinėse Valstijose. Jo patėmijimu, vyrai ir moterys Jungtinėse Valstijose labai mažai pagarbos duodą vedybiniam gyvenimui.

Mrs. Alta Mae Ficarelli, kuri apsigimė be rankų, visą darbą atlieka kojomis. Ji gali skambinti pianą, rašyti sąrašoma mašinėle, siūti, megzti, ir kitus darbus atlikti. Kojų pagalba ji susišukuoja plaukus. Čia ji matoma užimant skepetaitės savo sūnelio Anthony. Ji kojų pirštais gali atsegti ir užsegti šniūrus, guzikus. Ji dar tik 18 metų amžiaus. Ji gyvena Fresno miestelyje, Californ.

Velionio Petro Cvirkos Literatūrinis Palikimas

Kostas Korsakas

Dideliai žymią vietą užima lietuvių literatūroje Petras Cvirka. Anksti pasireiškė jo įgimtasis menininko talentas, nuostabi pasakotojo ir vaizduotojo dovana, kurią jis atidavė visuomenei gausinis savo raštais, užpelnydamas vieno žymiausiųjų mūsų beletristų vardą.

Pirmuosius savo literatūrinius žingsnius Petras Cvirka pradėjo dar viduriniosios mokyklos suole eilėraščiais. Predžioje juos skelbė požangioje spaudoje, o 1928 metais išleido atskirą rinkinį "Pirmosios mišios", kuris dėl savo drąsaus turinio ir antiklerikalinių minčių fašistinės cenzūros buvo konfiskuotas. Nors ir vėliau Petras Cvirka dar rašinėjo eilėraščius, tačiau ne šis žanras pasirodė esąs tikrasis jo talento kelias.

Jau pačiais pirmaisiais savo apsakymais ir novelėmis Petras Cvirka pasirodė kaip ryškiai talentingas beletristas. Kai 1930-ais metais išėjo pirmoji jo novelių knyga "Saulėtydis Nykos valsčiuje", Petras Cvirka iš karto patraukė visos to meto skaitančios visuomenės dėmesį. Ši jo knyga patraukė į save nuoširdžiu, šiltu vaizdavimu lyriškumu, taiklia pagaunamis psichologinėmis detalėmis ir ypač šviežia, turtingai liaudiška kalba, o dar labiau — savo turiniu. Drąsiai atskleidžiančiu ano meto provincinės buities nykumą, Nykos valsčius, kaip simbolinis vardas buvo pavadintas rinkinys, iš tikrųjų atvaizdavo visą buržuazinę Lietuvą.

Jau šiuo pirmuoju savo novelių rinkiniu Petras Cvirka tada aktingai įsijungęs į "Trečiojo Fronto" literatūrinį sąjūdį, užėmė vieną vadovaujančių vietų pažangiojoje lietuvių literatūroje.

Greta nuoširdaus lyriškumo, Petro Cvirkos talentas reiškėsi satyros srityje. Ši savo talento polinkį Petras Cvirka padėjo pagrindu dviejų tomų satyriniam romanui "Frank Kruk!!, išėjusiam 1934 metais, kur jis aštriai kritikavo amerikoniškąjį kapitalizmą ir lietuviškąją buržuaziją.

Tačiau tikrojo savo talento suklestėjimo Petras Cvirka pasiekė romane "Žemės maitintoja". Vos pasirodęs 1936 metais, šis romanas buvo priimtas visuomenės, kaip išskirtinis mūsų literatūros reiškinys. Turinio aktualumas, kurį sudarė atvira kritika buržuazinės žemės reformos Lietuvoje, gili autoriaus užuojauta vargingiesiems valstiečiams, karštas protestas prieš naujai kylančią poniją, kvietimas į socialistinę santvarką — visa tai darė šį Petro Cvirkos romaną stipriu literatūriniu veikslu kovoje prieš fašistinį režimą. Ryškios, atskleidžiančios kaimo buities scenos, įtikinami vaizduojamųjų žmonių išgyvenimai, sušildyti lyrizmo ir humoro, ligi tipiškų charakterių iškylantieji naujakurio Teručio ir ypač žmonos Monikos personažai, nupiešti su meile ir giliu psichologiniu pastabumu, pagaliau, liaudiškai spalvinga ir sodri romano kalba, kurią autorius meistriškai valdė, kurdamas tiek peizažą, tiek dialogą, — visa tai "Žemę maitintoją" iš karto pastatė greta geriausiųjų mūsų realistinių veikalų. padarė šį romaną vienu žymiausiųjų naujosios lietuvių literatūros kūrinių. "Žemė maitintoja" greitai buvo išversta į rusų, latvių, lenkų ir anglų kalbas, ligi šiol dar nė vienas kitas mūsų romanų, nebuvo verčiamas į svetimas kalbas. Lietuvių beletristikos raidoje "Žemė maitintoja" yra pirmasis žingsnis iš kritinio realizmo į socialistinį realizmą.

Noras padėti Lietuvos liaudžiai savo plūnksna ir talentu, pakreipė Petrą Cvirką ir į istorinę tematiką — į pavaizdavimą liaudies kovų dėl savo laisvės praeityje. Taip atsirado 1936 metais Petro Cvirkos romanas "Meisteris ir sūnus", skirtas 1905 metų revoliucijos sąjūdžiui, kurio atskirus momentus Lietuvos kaimo autorius nupiešė su meile darbo žmonėms ir su neapykanta bei pašaipa istorinės pažangos priešams.

Tolimesnis Petro Cvirkos, kaip beletristo, raidos kelias pakrypo į novelės žanrą. Petras Cvirka savo novelėse meistriškai atskleidė mūsų kaimo socialinius prieštarėjimus, jo niūrią ir tamsią, dažnai žvėrišku savanaudiškumu ir aklu fanatizmu besireiškiančią buitį, o miesčionijos gyvenimo jis parodė tokį gilų dvasinį ir moralinį dekadensą, interesų ir polėkių susmulkėjimą bei žmogiškos asmenybės smukimą, kad jo novelių rinkinys "Kasdienės istorijos", išėjęs 1938 metais, nuskambėjo kaip atviras pasmerkimas kapitalistinei santvarkai. Petro Cvirkos novelės mūsų literatūroje buvo didelis žingsnis į priekį šio žanro raidoje — ir savo tobula kompozicija, ir ryškiais tipais, ir meistriškai valdoma kalbine medžiaga.

(Bus daugiau)

Kaip jums patiktų sulaukti 104 metų amžiaus? Yra žmonių, kurie išgyvena virš 100 metų. Čia matote, kairėj, Mrs. Elizabeth Pollock, kuri kelios dienos atgal minėjo savo 104-tą gimtadienį. Jos duktė, Mrs. William Aberdeen, dešinėj, irgi jau 71 me-jau 14 metų, kai Ontarija ir tų amžiaus. Mrs. Pollock Kvebekas susijungė ir užskaitoma viena iš seniausių mezgė Kanados valstybės Ontarijos gyventojų. Ji buvo mazgą 80 metų atgal.

KAS KAIP REMIA LIAUDIES BALSĄ

Prasidėjo vasarinių atostogų laikotarpis. Daug Liaudies Balso skaitytojų, po metų sunkaus darbo dirbtuvėse, išvyko iš miestų į provincijų poilsiui. Nors prie Liaudies Balso dirbantieji neturėme progos pasinaudoti atostogomis, bet mes nuoširdžiausiai linkime visiems mūsų laikraščio bendradarbiams, rėmėjams ir skaitytojams laimingiausiai praleisti atostogas ir su sutvirtinta energija vėl grįžti prie kasdieninio darbo ir talkos dėl Liaudies Balso išlaikymo.

Atostogų proga Liaudies Balsas susilaukia svečių ir kartu paramos laikraščiui. Laike pastarųjų poros savaičių Liaudies Balsas gavo paramos iš sekančių rėmėjų:

Martin Urba, Easton, Pa., su žmona lankėsi Liaudies Balso įstaigoje ir porą dienų viešėdamas Toronte užsirašė Liaudies Balsą ir laikraščio paramai paaukavo $11.50. Tai labai retai gaunama tokia stambi auka nuo pavienio rėmėjo. Drg. M. Urba yra senas progresyvio švietimo budavotojas ir ne pirmu kartu paremia Liaudies Balsą.

J. Rimkus, Montreal, per drg. A. M., atsinaujino prenumeratą ir parėmė Liaudies Balsą su $2.00 auku.

J. Tunkis, Redditt, Ont., atsinaujino Liaudies Balsą trims metams ir paaukavo laikraščio paramai $2.00

Jos. Zloba, So. Boston, Mass., atsinaujindamas prenumeratą prisiuntė $1.50 auku.

F. Lekiata, Geraldton, Ont., per drg. J. Sasnauską, atsinaujino prenumeratą ir paaukavo laikraščio paramai $2.00.

A. Stankevičius, Port Arthur, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė $1.00 auku.

J. Carrall, Winnipeg, Man., per drg. A. Galinaitį atsinaujino prenumeratą ir laikraščio paramai pridavė $1.00 auku.

A. Galinaitis, Toronto, nuolatinis Liaudies Balso talkininkas, užbaigdamas darbą kaipo lietuvių namo prižiūrėtojas, atsilankė į Liaudies Balso raštinę ir laikraščio paramai paaukavo $3.00.

S. ir M. Meison, Waterbury, Conn., per dienraštį Laisvę prisiuntė Liaudies Balso paramai $5.00 auku.

A. Pečkaitis, Radway, Alta., pasidarbavo prenumeratų atnaujinime ir nuo drg. A. Petkaus, Radway, Alta., prisiuntė $2.00 auku Liaudies Balso paramai.

J. Radzevičius, Winnipeg, Man., didžiai vertindamas reikalą, kad dirbantieji prie laikraščio irgi turėtų gauti atostogus ir žinodamas reikalą paremti Liaudies Balsą, labai laiku atsinaujino prenumeratą ir prisiuntė $2.00 auku; taipgi dienraščui Laisvei $5.00 už prenumeratą.

Visiems Liaudies Balso rėmėjams ir bendradarbiams už tokį duosnumą ir nuoširdžiausią linkėjimą, mes reiškiame nuoširdžiausią padėką.

Dėl Vasarinių Parengimų Liaudies Balsui

Pavieniai Liaudies Balso rėmėjai gausiai remia laikraštį. Bet imant domėn didėjančias laikraščio išlaidas, be organizuoto parėmimo, tai yra, be suruošimo piknikų Liaudies Balso naudai nebūtų galima suduriti galo su galu Liaudies Balso biudžete. Piknikų suruošimo reikalą padidino ir tas, kad šiandien spaustuvė pranešė, kad už Liaudies Balso spausdinimą pakelia kainą ant $520 į metus. Reiškia laikraščio išlaidos tik vien už

(Nukelta ant 6 puslp.)

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. I. Kaškiaučius
530 Summer Ave.,
Newark, N. J.

Kraujai Reikia Proteinų

Kraujas — visų svarbiausias gyvybės išnešiotojas po visą žmogaus organizmą. Kraujas privalo turėti įvairiausių dėsnių, kokių tik reikia kūno audiniams. Ir tų reikalingųjų dėsnių mes paprastai gauname su gerai balansuotu maistu. Toksai maistas privalo turėti geroj proporcijoj proteinų, skrobylų bei saldinių, riebalų, vitaminų, mineralų ir skysčių.

Geram kraujo sąstatui labai reikia proteinų, t. y. baltinių arba tirštųjų ir maistingųjų valgio dalių.

Daug kas mano, kad kraujui labiausiai reikalinga geležis. Tai, žinoma, tiesa. Bet ir turtingas geležia maistas ir tam tyčia geležies preparatai bei geležinė druska neką ten labai sustiprins kraują, jeigu truks proteinų.

Jei tolydžio permažai valgai proteinų, tai tau pasidaro silpnas kraujas — skystas kraujas. Atrodai tada išblyškęs, silpnas, nervingas, nuolat nuvargęs. Ir tau patinsta kojos, išsivysto vandenligė.

Europoj ir kitur dabar, dėl visuotino maisto trūkumo, yra milijonai mažakraujiųjų žmonių. Yra tokių daugybė ir mūsų šaly, Amerikoj.

Proteinai yra pati pamatinė kūno audiniams augimti medžiaga. Nelyginant — plytos mūriniam namui. Proteinų turi klaušiniai, pienas, sūris, varškė, liesa mėsa, žuvis, riešutai, žirniai, pupos, vikiai, lęšiai.

Pati esmingoji raudonųjų kraujo skrutulių medžiaga — hemoglobinas susidaro iš proteinų. Jeigu per ilgą laiką trūksta maistui proteinų, tai sau reikiamųjų proteinų kraujo hemoglobinas gauna iš paties kūno audinių. Nuo to kūno audiniai pasidaro liaunučiai, silpni, gležni, ir jie pacina kraujo skysčiais, pabrinksta. Tai ir yra vandenligė, edema. Ir jos kitaip nepagydysi kaip tik valgydamas daugiau tiršto maistingo valgio, daugiau proteinų. Tada visas kūnas pasidaro brandesnis ir stamantesnis, ir kraujas — gaivesnis ir tirštesnis.

Gera proteinų proporcija maiste būtinai reikalinga senam ir jaunam, ir sveikam ir ligotam. Turtingas proteinais maistas ilgiau palaiko žmogų jauną ir vikrų, atitolina senatvę.

MONTREALO ŽINIOS

Apsivedė Bronius Petronis

Birželio 28 d. apsivedė Bronius Petronis su Edvyna Diedonytė. Vedybų apeigos įvyko United Church ant St. Catherine St.

Į bažnyčią šlūbo pasižiūrėti susirinko daugelis montrealiečių lietuvių ir atvykę specialiai į vestuves iš Toronto, jaunojo draugas, Dagys su žmona. Vargonams grajinant vestuvių maršą, atsidarė bažnyčios durys ir pasirodė pirmiausia pabroliai poromis, apsirengę su juodomis taksydomis, vėliau žavios, kaip laukų lelijos, pomergės ir dar žavesnė jaunoji, balta ilga satino suknele, baltu veliumu, nešina baltu lelijų bukietą. Pomergės buvo ilgomis nylon suknelėmis, ilgomis nylon sukenlėmis, kremavoms dideliais bryliais kepuraitėmis, nešinos rožių bukietus. Vyresnioji pomergė, Helen Simonėlis (jaunojo sesuo) buvo apsirengus gelsva suknele, ružava skrybelaite. Visas būrys sudarė tikrai puikų vaizdą. Jaunasis atrodė pabloges, lyginus vyresniojo pabrolio, sutiko savo žavią jaunąją, kurią įteikė jos brolis.

Pomergėmis buvo Aldona Tamošiūnaitė, Jane Grable, Gene Petronytė, S. Zinkevich ir M. De Stanlo. Pabroliais: Leo Šimonėlis, Leo Diedonis, Vicky Adams, V. Kielo, V. Smetona ir Tony Jonušys.

Po šlūbo išėjus iš bažnyčios jaunosius ir jų palydovus, draugai sutiko su "konfety" ir sveikino linkėdami jauniesiems daug laimės naujame gyvenime. Ant gražios pievutės ties bažnyčia traukėsi paveikslus draugai atsinešę kameras.

Vėliau jaunieji su palydovais nuvažiavo nusitraukti paveikslų atminčiai, o svečiai nuvyko į Vytauto klubą, kur juos laukė puikiai prirengta puota ir muzikantai. Ant pietų buvo atvykęs United Church pastorius, Rev. Tilbury, kuris davė šlūbą.

Šcimininkės po priežiūra jaunavedžių motinų, Petronienės ir Diedonienės, puikiai pavaišino vestuvninkus ir svečius, skaniai paruoštais valgiais ir gėrimais. Puota tęsėsi iki vėlumos.

Ligoniai

Smarkiai susirgo nuo "poison ivy" montrealiečių mylima dainininkė Janė Juraitytė ir jos sesutė Denny.

Padaryta sunki operacija Mrs. Žižiūnienei, lietuvių bažnyčios vargonininko ir gubaus kompozitorio žmonai. Ligonė randasi namie.

Prisiminus Mr. Žižiūną, tenka prisiminti ir jo dainas, kurias jau daugelis lietuvių pamilo. Jo dainos yra lengvos, bet malonios ir žavios. Lietuviams jos primena lietuvių liaudies dainas. Iš paskutiniųjų jo kompozicijų, Vilijos choro moterys labai pamėgo dainą "Šlama šilko vėjas". Ir keletą kitų dainų dainuoja choro duetai Montreale ir Toronte. Linkiu Mr. Žižiūnui daugiau sukurti naujų lietuviškų dainų, o jo žmonai greitai pasveikti.

Apsivedė

Apsivedė Elena Kukleriūtė su ukrainų tautos vaikinu John Kirilo. Vedybos įvyko birželio 21 d. lietuvių bažnyčioje.

Reporteris

Daugelis Lietuvių Atostogauja

Atėjus vasarai, medžiams žaliuojant ir kaitriems saulės spinduliams kaitinant, miestė yra trošku ir karšta tarpe mūrinių sienų. Tūkstančiai miesto gyventojų, kur kas gauna vietą ir leidžia finansinis stovis, traukia į laukus pakvėpnoti grynu oru, pasimaudyti ir pasikaitinti saulės spindulinose. Daugelis ir lietuvių apleido Montrealą ir išvažiavo į laukus. Daugiausiai yra išvažiavusių moterų su vaikais. Pastaruoju laiku pradėjo važiuoti ir vyrai gavę atostogų dirbtuvėse. Jau savaitė laiko kai atostogauja daugnma kriaučių.

Yra daug gražių vietų apie Montrealą, kur galima gražiai praleisti atostogas. Yra daugelis didelių upių — St. Lawrence, einanti pro Montrealą, Back River, Ottawa ir kitų mažesnių. Taipgi yra daug gražių ežerų, ypač pavažiavus į Laurentian kalnus, kur gali puikiai išsimaudyti ir pasigrožėti puikiais reginiais.

Keletas metų atgal daugelis lietuvių Laurentian kalnuose apsirinko vietą prie nedidelio miestuko, vadinamo Val David ir tą vietą pamilo. Vieta yra graži, nedidelis ežeras, Golden Lake, kalnai aplink kaip mūro siena juosia iš vienos pusės pasipuošę žaliais miškais, nedidelis upelis — iš kitos pusės, sriauniai bėga per žalias pievas. Taipgi vieta aukšta, apie 800 pėdų aukščiau, negu Montrealas ir oras čia sausas. Patogumo atžvilgiu yra patogu, geležinkelis visai netoli ir naujas kelias neseniai pravestas, eina pro šalį. Finansiniu atžvilgiu darbininkui yra prieinama. Keletas lietuvių šeimų turi pasistatę savus vasarnamius, tai Gurinskas, Kliuga ir Freitakas. Pastaruoju laiku pirko tris vasarnamius montrealiečių lietuvių gerai pažįstamas ir gerbiamas, draugas Serpytis. Du vasarnamiu išnuomavo lietuviai ir dabartiniu laiku atostogauja Petrauskai, Džiaugiai, Garneliai, Naruševičiai. Pas drg. Petrauskus yra atvykęs savo vasaros atostogas praleisti drg. Lesevičius su žmona. Pas kitus lietuvius šioj vietoj dabartiniu laiku vasarotoja Viktoras Virbylis su šeima, Stasio Virbylos žmona su dukterim, Urbonavičienė su dukrele, Snetonienė su dukterim ir sūnum. Taipgi Serpytis su šeima ir Zavackienė.

Numatoma, kad vasarotojų atvyks daugiau. Atvažiavę čia praleidžia laiką smagiai, todėl kiekvienais metais vis daugiau lietuvių suvažiuoja. Yra dar daugiau lietuvių su kuriais dar neteko susipažinti.

Veža Javus į Angliją

Pereitą savaitę į Montrealo uostą atvyko 21 prekinis laivais išvežti 7,000,000 bušelių javų į Angliją. Šiuos laivus pripildyti truks 15 dienų.

Daug Turistų Montreale

Laiko karo turistų skaičius Kanadoje buvo labai sumažėjęs, nedaug jų atvykdavo ir iš Jungtinių Valstijų. Tačiau dabar, visiems suvaržymams pasimaikinus, turistų atvyksta labai daug, ypatingai iš Jungtinių Valstijų. Liepos 4, į Montrealą atvyko tūkstančiai amerikonų, traukiniais ir automobiliais. Taipgi yra daug svečių ir iš kitų šalių bei atvykusių iš Europos. Visi viešbučiai perpildyti. Daug kam prisiema nakvynės ieškoti užmiestyje, esančiuose vasarnamiuose. Yra manoma, kad šiais metais turistų skaičius pasiekė rekordą Montrealo istorijoj.

Išgelbėjo Motiną su Vaiku

Liepos 2 d. pracivis eidamas pro automobilį ant St. James gatvės, pastebėjo, kad iš automogilio užpakalio rūksta dūmai. Greitai jis išvedė iš automobilio moterį su vaiku, kuri automobilyj sėdėjo laukdama vyro grįžtant iš krautuvės ir nenujautė, jog jos automobilis dega.

Vos spėjus jai išlipti, tuojau pasipylė ugnis iš po gasolino tanko ir automobilis užsidegė. Būtų sudegus, jei pracivis nebūtų laiku pastebėjęs.

Reporteris

Kyla Lietuvos Mėsos Bei Pieno Pramonė

Parašutinis
Lietuvos TSR Mėsos bei Pieno Pramonės Ministras

Antrus stalininio penkmečio metus Lietuvos mėsos bei pieno pramonė pradėjo nuo esamų įmonių rekonstruktavimo ir naujų cechų bei šaldytuvų statybos, didindama produkcijos gamybą ir išplėsdama jos asortimentą.

Vilniaus mėsos kombinatas atlieka didelius atkuriamuosius darbus. Čia išplečiamas šaldytuvas, montuojami nauji įrengimai.

Sekmingai sezoną pradėjo Naujosios Vilnios mėsos kombinatas. Šviesiuose korpusuose prie upės krauto dabar gaminama daugiau kaip 20 dešrų ir rūkytų mėsų rūšių — tris kartus daugiau, negu pernai. Masinę medicinos preparatų gamybą įsisavino naujai sukurtas insulino cechas. Šiais metais kasdien gaminama tūkstančiai bonkų hematogeno, sporžine, ovarino ir kitų preparatų. Tame mėsos kombinate pirmą kartą Lietuvoje suvarkyta medicininių riebalų gamyba iš kaulų.

Stambios mėsos įmonė kuriamos Kaune. Greta veikiančio šaldytuvo statomas naujas mėsos kombinatas. Pirmieji jo korpusai jau pastatyti, padėtas pamatas skerdyklos, dešrų ir kitiems cechams. Visi daug darbo reikalaujantieji procesai bus sumechanizuoti, dešros bus gaminamos konvejeriniu metodu. Naujasis mėsos kombinatas į eksploataciją stos penkmečio pabaigoje.

Kaune sukurtas insulino fabrikas, kuriame darbuojasi didelė grupė mokslinių darbuotojų. Fabrikas veikia pagal naują technologinį ciklą.

Tauragės, Ukmergės ir kituose mėsos kombinatuose kuriamos specialios bezės gyvuliams papenėti.

Šiais metais visuose Tarybų Lietuvos mėsos kombinatuose gyvulių skerdimas bei mėsos sudorojimas bus atliekamas vertikaliniu metodu.

Didėli rekonstrukcijos darbai atliekami Penevėžio mėsos kombinate. Naujai pastatytose patalpose įrengiami kompresoriai ir kiti įrengimai. Kombinate pastatytas paukščių cechas, kuris per parą praleidžia 5,000 žąsų, vištų ir kalakutų. Čia taip pat paleistas į darbą didelis konservų cechas, suvarkyta masinė konservuotų liežuvių, kalakutų ir įvairiausių drebučių gamyba.

Mėsos kombinate konservų ceche įrengiamos naujos mašinos dėžutėms hermetiškai uždaryti, autoklavai ir kepimo vonios. Mėsa bus sūdoma mechaniniu būdu. Nebepažįstamas taps termostatinis skyrius. Jo įmlumas padidinamas beveik tris kartus.

Panevėžio mėsos kombinato pajėgumas ligi metų pabaigos padidės 30%.

Klaipėdoje statomas didelis šaldytuvas — ligi 10,000 tonų mėsos bei pieno produktų talpos, tiems produktams vienu metu laikyti. Be to, plečiamas jau veikiantis mėsos kombinatas. Iš naujo atstatomas šaldytuvas, užšaldymo kameros, paukščių cechas.

Pagal naujausią techniką įrengiamas Šiaulių mėsos kombinatas. Čia įrengiami virimo katilai, mašinos mėsai malti. Artimiausiais metais Šiauliai taps stambiausiu mėsos apdirbimo centru Tarybų Lietuvoje.

Respublikos mėsos kombinatų rekonstruktavimas įgalins jau šių metų pabaigoje jų paros imlumą padidinti ligi 6,000 centnerių.

Didelių laimėjimų pasiekė Lietuvos sviesto gamintojai. Respublikoje atkurta ir atiduota į eksploataciją 150 sviesto fabrikų. Daugelyje sviesto fabrikų įrengiami separatoriai, vonios ir matavimo aparatūra, gauti iš brolliškų respublikų.

Atstatytos ir paleistos 7 stambios sūrinės. Šėtos, Jurbarko ir kitų miestelių sūrinės pradėjo savo sezoninį darbą. Jos gamins apie 10 rūšių sūrius.

Šiais metais Lietuvos sviesto fabrikai ir sūrinės pagamins produkcijos 3 kartus daugiau, negu pernai. Šiais metais Lietuvoje pirmą kartą atnaujinama po karo

(Pabaiga ant 6 puslp.)

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947
Advokatas
J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų patarnavimus, daru palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 26
MONTREAL, QUE.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite
Virball Electric, Reg'd
Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrikinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

Joe Skinkis
LIETUVIS SIUVĖJAS
Siuvam Vėliausios Mados Siūtus Vyrams ir Moterims
Už Prieinamą Kainą
2540 Sherbrook St. East Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

J. H. BENOIT
Graborius – Funeral Director
Naliūdimo Valandoj — Atsitikime Mirties
Duoda Geriausį ir prieinamiausį Laidotuvių Patarnavimą
Tel.: AMherst 0694
2102 Fullum St. Montreal
Netoli Ontario St. E.

Tel.: AMherst 7268 2398 Frontenac St.
Montreal 24, Que.
Albertas J. Norkeliunas
(General Insurance)
Duodu teisingą ir geriausį patarnavimą visose apdraudos šakose. Pildau valstiškas blankas, affidevitus ir tt.
— Nuolatinis Patarnavimas —

Parduodam Namus
PAROPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS
Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai
REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. R. Bennett, Manager.

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS
Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalbimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.
Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA
724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)
Tel.: WI. 1331; Vakarais ir Sekmadieniais YO. 8028

Tel: Ofiso CH. 5020 Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v.
Namų — AM 9324 Ir sulig susitarimo
Dr. E. Andrukaitis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel.: BElairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Furitk savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papigintą kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 8 iki 9 Val. Po Pietų

Tel. LA. 4441
Dr. H. Rosenfeld'as
Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Atvira Dieną ir Naktį
LIETUVIŠKA PIRTIS
Vienintelė tos rūšies Montrealė Akmeninio Apšildymo Sistema
Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. iki 12 P. M.
3963 COLONIAL Ave.
Tel. PL. 0094

Nusipirkite Sau Namus
VERDUNE, N. D. G., AR MONTREALE
Parduodame Visokios Rūšies Namus (duplex, 2-jų flatų, 3-jų flatų, 4-rių flatų ir t. t.)
— Arba —
Jei norite parduoti savo namus, mes už jus parduosime. Paveskite mums jūsų pardavimo problemas.
— Mes Taipgi Parduodame —
Visokios rūšies biznius, kaip: grosernes su alum, hotelius, restaurantus, saldainių ir cigarų krautuves ir tt.
Verdun Realties Co., Inc.
4843 Verdun Ave., Verdun. Tel. YOrk 3364
Victor L. Trudeau, Manager.
Matykite mūsų atstovą: William Senkus, 785 — 3rd Ave., Verdun. YOrk 0288

VICTORIA
CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.
Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas.
Klauskite informacijų:
Savininkai:
J. Matubaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

Ką Duos Penkmečio Planas Sveikatos Apsaugos Srityje

E. SPIRIDUONIS
Kauno Sveikatos Apsaugos Skyriaus Vedėjas

Staliniais penkmečio planas didelį dėmesį skiria sveikatos apsaugos klausimams. LTSR penkmečio plano įstatyme pasakyta:

"Liaudies sveikatos apsaugos srityje penkmečio planas numatė uždavinį pilnutinai atkurti ir žymiai praplėsti ligoninių, poliklinikų, ambulatorijų tinklą, taip pat žymiai pagerinti gyventojų medicinos aptarnavimą".

Pažiūrėkim, ką reiškia sveikatos apsaugos penkmečio planas Kauno miestui.

1945 metais Kauno miestas turėjo 1.265 stacionarines lovas, 1950 metais Kauno mieste bus 1.800 lovų, tame skaičiuje 180 gimdymo lovų. Ypač didelį dėmesį mes kreipiame į gimdymo namų praplėtimą. Praėjusių metų praktika parodė, kad veikusieji vieni gimdymo namai neturėjo galimybės patenkinti gyventojų pareikalavimus. Nadangi pastatė anksčiau buvo privati ligoninė, todėl ja statant, daugiau buvo atsižvelgta į medžiaginės naudos gavimą, negu į medicinos reikalavimus.

Didelis dėmesys skiriamas ir kūdikių globai bei jų sveikatos apsaugai. Penkmečio pabaigoje Kauno veiks 10 vaikų lopšelių su 360 vietų (1945 metais buvo 4 lopšeliai su 200 vietų).

Šiais 1947 metais jau numatyta įsteigti po vieną naują lopšelį su 20 vietų Viljampolėje ir Aleksote bei sezoninį 40 vietų lopšelį. Be to, jau dabar yra sudarytas novyzdinio 60 vietų Viljampolėje (šio lopšelio statybai bus išleista apie 250 tūkstančių rublių). Visus statybos bei kapitalinio remonto darbus numatyta užbaigti 1947 metų pabaigoje. Penkmečio bėgyje dar numatyta įsteigti po 1 naują lopšelį prie stambesnių įmonių, pavyzd., prie "Maisto", "Drobės", Žemės ūkio mašinų fabriko ir kitur.

Praeitais metais turėjome 7 poliklinikas, 9 konsultacijas, 5 vaikų poliklinikas bei ambulatorijas, 3 gydytojų feldšerių sveikatos punktus prie įmonių ir kt. Šiais metais įsteigtas naujas gydytojų punktas ir nauji feldšerių punktai prie įmonių. Ambulatorinę veiklą numatyta ypatingai plėsti vietose, kurios nuo miesto centro yra atskirtos Nemuno ir Neries. A. Panemunėje, A. Fredoje, Aleksote ir Viljampolėje. Kai kuriose ambulatorinėse įstaigose nuo metų pradžios steigiami visi nauji skyriai: veneros ligų dispanseryje — serologinis skyrius, I Kauno poliklinikoje — medicininės mankštos kabinetas ir t.t.; visose medicininėse įstaigose kasmet didės medicinos personalo skaičius.

Dar labiau bus išplėsta ambulatorinė pagalba mokyklose. Tarybinėje Lietuvoje mokyklų ir mokinių skaičius nepaprastai auga ir jeigu 1947 metais ambulatorinę pagalbą mokiniams teikia 25 gydytojų ir 24 medicinos seserys, tai 1950 metais proporcingai padidėjusiam mokinių skaičiui tarnaus 26 gydytojai ir 80 medicinos seserų (1946 metais mokyklose dirbo 11 gydytojų ir 26 medicinos seserys).

Sunkų ir atsakingą uždavinį atlieka Greitosios Pagalbos Stotis, praeitais metais atlikusi 2.500 ligonių pervežimų. Kauno gyventojų aptarnavimui pagerinti ir pačios Greitosios Pagalbos darbui palengvinti ji šiais metais bus praplėsta dviguba.

Tarybų Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministerija Kauno miesto Sveikatos Apsaugos skyriaus žinion perveda tokias stambias respublikinio masto gydomąsias — profilaktines įstaigas, kaip "Raudonojo Kryžiaus" ligoninę, Sargėgų tuberkuliozės sanatoriją, Kraujo transfūzijos stotį ir Kauno Kultūros Medicinos kabinetą su apie 6 milijonų rublių metiniu biudžetu.

Karo metu Kanados National Exhibition buvo uždaryta, bet šiemet vėl bus atidaryta rugpiūčio (August) 22 ir tęsis iki rugsėjo (September) 6. Mr. Pasquale D'Angelo mieruoja Miss Meg Ruttan, kandidatę į modelistes parodoj. Bus labai didelė ir įdomi paroda šiais metais, nes bus išstatyta daug naujų eksponatų.

L. TYLĖNIS

Barono Von Ropų Dvarai Kolonizavimo Lizdai

(Buvusio barono von Ropo dvare atsilankius)

Kruojos upę jos apylinkių gyventojai vadina Tyliąja. Įvairiai aiškinama jos pravardės kilmė. Tačiau daugiausia žmonės prisilaiko senesnės versijos, kad upė ačia paprasta, kaip dangelis kitų, — sako Šliogeris. — Išilgai šios upės krantų driekiasi didžiulės paukščiagos dvaro sodybos. Dešimtys šių dvarų, kaip antai, Pakruojo, Lizdeikių, Akmenėlių ir kiti, taip pat tūkstančiai ha miškų, priklausė vokiečių baronams von Ropams. Kruojos upės pravardė atsirado dar praeitame šimtmetyje, kada baronas von Ropas apylinkių gyventojams uždraudė ne tik maudytis upėje, bet ir prieiti prie jos, jos pakrantėse dainuoti ir linksmintis. Tai padaręs, būk tai, norėdamas apsaugoti upės vandenį nuo užteršimo, kadangi upėje vasarą maudydavosi ir von Ropų giminės ponai, atvykę pasiviešėti į derlingas Pakruojo apylinkes.

— Bet tikroji uždraudimo priežastis, — tęsė toliau Šliogeris, — ne vandens teršimas, o Ropų neapykanta lietuviams, kurie linosluikiu rinkėvosi upės pakrantėse pailsėti, pasilinksminti.

Vokiečių baronų von Ropų giminės centras Lietuvoje buvo Pakruojo dvaras, nusitiesęs palia lėnąją Kruoją. Pats von Ropas hitlerinės vokiečių okupacijos metu pas jį atsilankiusiai vokiečių žemės ūkio spaudos bendradarbių delegacijai pareiškė: "Kada jūs rašote apie 'vokiečių kultūros nešėjus' Lietuvoje, neužmirškite pabrėžti, kad baronų von Ropų dvarų centras Pakruojis vertas vokiečių skaitytojų ir fiurerio dėmesio . . ."

Paskui von Ropas hitlerinės spaudos atstovus užsivedė ant antrojo rūmų aukšto balkono ir rodydamas mėlynuojantį horizontą pasakė: "Matote, taurieji ponai, ir visos šios derlingosios tyguvos ir tamsūs miškai jau prieš pusšimtį metų buvo von Ropų nuosavybė. Dėka fiurerio gabumams ir neugalimai valiai ši erdvė vėl atiteko mūsų rankosna. Dabar yra mums sudarytos puikios sąlygos, kad ši erdvė plėstųsi. Ir mes nesėdime rankas sudėję". Paskui jis savo svečius nusivedė į slaptąjį kambarį — muziejų įrodyti, kad jo žodžiai ne tušti, kad jis pats ne eilinis vokiečių kolonistas.

Greitas Raudonosios Armijos veržimasis pirmyn sutrukdė von Ropams sunaikinti visus jų "vokiškosios kultūros nešimo" pėdsakus Lietuvoje. Dalis slaptojo kambario — muziejaus medžiagos pateko į tarybinių pareigūnų rankas.

Norėdami suprasti von Ropų dvarų reikšmę vokiškosios kolonizacijos atžvilgiu Lietuvoje, turime bent kiek susipažinti su slaptojo kambario medžiaga. Ketvirtadalis antrojo aukšto von Ropo Pakruojo dvaro rūmų buvo šio dvaro tarnautojams ir svečiams neprieinami. Čia niekas be ypatingo Ropo sutikimo ir kojos neįkėlė. Tik ypatingieji vokiečių valdžios kurjeriai ir atitinkami specialistai čia laukydavosi ir net čia dirbdavo, tačiau vėl dažnai ten vaikščioti ir visi galvedavo, kaip pasinaudoti vandens gerybėmis. Jie neturėjo nei meškerių, nei tinklų. Visus jūrininkus išgelbėjo Lekoncevas. Jo čemodane atsitiktinai išliko tinklelių, kuriais tarnyboje krosniakuriai šluostydavo prakaitą. Iš tų tinklelių jis slapčiomis surezgė grėbtuvą, kurio šonuose prinėrė dvi paklodes. Šitaip padarė bevek dvibrėdį tinklą. Kada Lekoncevas visiems girdint paskelbė, kad jis tikrai pagaus žuvies, jam nepatikėjo ir jį išjuokė. Vadas šypsodamas, pareiškė:

— Jei nors vieną žuvį pagausi, dovanosiu tau butelį romo.

Lekoncevas pasikvietė tris draugus ir išėjo žuklauti. Po keturių valandų grįžo, sutiktį džiaugsmingų šūkavimų. Buvo atitempta apie du su puse pūdo žuvies — ir kokios žuvies! Čia buvo kizmučiai ir ketos. Ir visa tai atsirado labai laiku: produktų atsargos kiekvieną dieną mažėjo, o papildyti jas nebuvo kuo. Visi dėkojo Lekoncevui už išradimą. O pats vadas stebėjosi, bet savo žodį tesėjo — noriai atidavė jam butelį romo. Žuvis buvo riebi ir skani. Dalis žuvies buvo užkasta į išlikusį slėniuose sniegą. Nuo tos dienos žuvies atsargos gamtos dovanotame stovyklos šaldytuve neišsibaigdavo.

Vado įsakymu pradėjo ginkluoti naują valtį. Vėl pakaitomis vienais peiliais jūrininkai drožinėjo iš rąsto stiebą. Jie jau turėjo šioką tokį patyrimą. Šį kartą stipriau ir geriau pasiuvo bures ir susuko iš gijų škotus. Darbui baigiantis, boemanas susiginčijo su vadu. Gocka įtikinančiu tonu įrodynėjo, kad valtis tokia, kaip yra, netinka tolimam plaukimui — nuo stipriosios vilnies ji gali subyrėti. Reikia po valties kylių pakišti plieninį lyną ir pritvirtinti jį prie stiebo. Tuo būdu ir valtis bus patikimesnė, ir stiebas tvirčiau laikysis. Tregubovas prieštaravo, kad tos priemonės padidins trintį ir sumažins greitį. Ilgai ginčijosi, karščiavosi. Vis dėlto boemanas pasielgė savaip. O sekančią dieną jūrininkų grupė kalno papėdėje kasė rūsį. Bet niekas iš jų negalėjo įspėti — kodėl staiga jo prireikė vadui. Tai paaiškėjo visiems, kai į tą rūsį, lyg į karcerį, buvo uždarytas boemanas Gocka. Prie jo įėjimo stovėjo sargybinis. Boemano areštas padarė slėgiančio įspūdžio įgulos nuotaikai. Vakare prie laužo mašinistas Kučerenko, kalbėdamas su draugais, piktinosi vado netcisingumu:

— Juk štai kas skaudu — žmogus netuščiai patarė. Galima sakyti, savo viršininko gyvybę rūpinosi. O tas svetimoje žemėje — areštavo jį. Na, ten, Peterburge, amžiais akmeniniai kalėjimai buvo statomi. Turtuolių valdžia, suprantama, gundo paieškoti gyventojų už tų grotų. Bet kam čia kalėjimą rengti? Juk ir be to mes esame toliau, negu pats Sachalinas, kur katorginiukus ištremia. Ir aplamai nežinia, ar liksime mes gyvi.

— Teisingai, mums ir taip čia blogiau negu kalėjime, — prašnekė kažkas tūsčiai.

Kučerenko pagalvojęs pridūrė:

— Negaugi žmonės niekur ir niekuomet negali apsiciti be kalėjimo? Ir iš viso mūsų čia tik trys dešimtys. O jeigu saloje susilikti ūn, vaikinas, ir tada vienas kitam įrengtų kalėjimą?

Praėjo dvi savaitės nuo tos dienos, kai išplaukė pirmoji valtis, bet iš Rusijos dar nebavo jokios pagalbos, jokių žinių. Stovykloje visas jaudino klausimas — kas su ja atsitiko. Arba ji pateko į japonų rėlaisvę, arba žuvo jūroje. Vadas nutarė pats išbandyti laimę ir išvykti į rizikingą kelionę. Jis žinojo, kad valtyje bus ankšta, ir vis dėlto pasėmė su savimi trylika jūrininkų. Jis norėjo, kad pasilickančių būtų kiek galint mažiau, kitaip dviem likusiomis šliupkomis jie, pricikus, negalės persikelti net iš vienos salos į kitą. Vakaras pranėjo besirengiant kelionei. Į valtį pakrovė maisto, inkariuką ir žibalo indus, pripiltus geriamo vandens, apsirūpino kompasu, chronometru, sekstantu ir žiūronu. Be to, paėmė keturis šautuvus ir penkis pistoletus. Paleistas į laisvę boemanas triūsė apie valtį, stengdamasis sudėstyti įvairius daiktus taip, kad jie nekliudytų dirbti irkluotojams.

Iki vėlyvos nakties kariniukų palapinėje girdėjosi sujaudinti balsai. Tai ginčijosi tarpusavy vadas Tregubovas ir praporščikas Potapovas.

(Bus daugiau)

Lietuvis Barberis
STAG BARBER SHOP
640 Main St., Winnipeg
Puikiai Darbą Atlieku ir Skubus Patarnavimas, Pagal Asmens Pareikavimo.
Kviečiu Persitikrinti
P. Motiejunas, Savininkas

APSIDRAUSKITE LIGOJ IR NELAIMĖJ!
STOKITE Į
Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija
Kapitalas $12,000.00
Turi 11 Kuopų Kanadoje
Pašalpoms Išmokėta Virš $55,000
Pašalpos Mokos: $3.25, $6.50 ir $10.00 į Savaitę
Pomirtinės Mokos: $80.00, $170.00 ir $160.00
Duoklės: 35 ct. iki $1.10 į Mėnesį.
Dėl Informacijų Kreipkitės:
J. Kevėža, 11-A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

A. NOVIKOVAS—PRIBOJUS VERTĖ K. BARTKUS

Prie Tolimų Krantų

(Tęsinys)

Tregubovas nukaito ir norėjo į tai griežtai atsakyti, bet susilaikė.

Žmonės ilsėjosi dar tris dienas, ir galų gale, surinkęs karininkus ir įgulą, vadas paskelbė:

— Plaukti į Sachaliną šliupkomis mums pavojinga. Reikia ką nors kitą sugalvoti. Pagal žemėlapį, per dešimtį mylių nuo mūsų, bus mažas Tovano uostas. Jeigu ten pasirodys koks nors laivas, tai mes arba išnuomuosime jį arba paimsime ginklo jėga. Ar bus savanorių žvalgybai?

Pirmuoju atsiliepė mašinistas Kučerenko, antruoju jūrininkas Lekoncevas, o paskui juos dar dešimt žmonių. Juos padalino į du atskirus būrius. Vienas iš jų, vadovaujamas praporščiko Leimano, išvyko į šiaurę, antras, vadovaujamas paties vado, nuėjo į pietus. Produktų su savimi pasiėmė savaitei, apsiginklavo šautuvais ir pistoletais. Žygio sunkumai prasidėjo tuojau: jokių kelių ir net takų nebuvo. Teko eiti tai per dygius krūmokšnius, tai laipioti skardžiomis uolomis, tai nusileisti į tarpeklius ir bristi per kalnų upes ligi juosmens vandenyje. Per dvi dienas nukeliavomė ne daugiau, kaip septynias mylias. Tas nuotolis buvo labai mažas, palyginus su salos didumu, kurios ilgis siekė daugiau negu penki šimtai mylių. Netekusios jėgų, abi partijos grįžo atgal, neatnešdamos jokių guodžiančių žinių. Urupo salą, matyt, buvo negyvenama.

Prieš jūrininkus iškilo klausimas: kas bus toliau? Pagal apskaičiavimus produktų jiems užteks tiktai dviem mėnesiams. Per tą laiką čia gali nepasirodyti nė vienas laivas. Ir tada jiems bado mirtis. Liko tik viena išeitis — pasiųsti kurią nors valtį su dalimi žmonių į Sachaliną ir pranešti apie likusius. Vadas įsakė jūrininkams ieškoti tinkamo medžio stiebams. Toli nuo stovyklos buvo užtikti du stori rąstai. Išmesti į jūros krantą. Šlapi, jie buvo tokie sunkūs, kad su vargu juos atvilko arčiau stovyklos. Iš jų reikėjo pacaryti du stiebus — po vieną kiekvienai valčiai. Iš pradžios nutarė paruošti vieną valtį. Be kirvio, be piūklo, be kirtiklio, vien su virtuviniais ir kišeniniais peiliais ėmėsi darbo. Drožė ir plaustė storą rąstą, paversdami jį reikiamo ilgio ir rankos storumo šliupkos stiebu. Nusidroždavo tik plonos skiedrelės. Ypatingai ilgai tekdavo užtrukti, kai po ranka pakliūdavo kieta lyg kaulas šakutė. Mašinistas Kučerenko, sėdėdamas apžergęs rąstą ir dirbdamas, murmėjo, prieš jalia stovintį boemaną Gocką:

— Geras tu mūsų viršininkas, bet vis dėlto užmirštai pati svarbiausį — kirvį ir piūklį. Dabar kaituirinok su takšu jrankiu. Tai lygu, kaip kaimą liežuviu laižyti.

Boemanas teismosi:

— Ne tas man rūpėjo. Vadas mane užjodinėjo. Skubėjimas, sąmyšis. O tarp kitko, nenusiminkite, vyručiai. Vebrai tiktai dantinis diržo, ir tai iš medžio stebūklus daro. O jūs gi peilius turite.

Stovykla atrodė kaip improvizuota laivų statybos vietė. Tuos jūrininkus, kurie pavargdavo, boemanas tuojau pakeisdavo kitais. Darbas nė minutėlės nenutrūkdavo. Ir vis dėlto darbas lėtai čėjo į priekį. Vakare nutebė žmonės pamatė, kad rąstas mažai suplonėjo.

Tuo laiku, kai įgulos dalis buvo užimta stiebo dirbiniu, antroji ardė plačius šliunkų antvaikalus. Iš jų siuvo bures, naudodamiesi atsuktomis kanapinio lyno gijomis. Iš tų pačių gijų suko škotus.

Galų gale, po keturių dienų valtis, numeris pirmas, buvo paruošta tolimai kelionei. Visi stovyklos gyventojai, apsidžiaugę darbo užbaigimu, išėjo prie kranto. Vėjas išpūtė pačių gamintas bures, ir sparnuotas laivelis žvaliai išplaukė į jūrą bandymui. Jis praplaukė pro "Oldgamiją", kuri dar tebedegė, ir sugrįžo į krantą. Vadas įsitikinęs, kad darbas nenuėjo veltui, tuoj pat paskyrė savo padėjėją, praporščiką Leimaną, pirmosios grupės, susidedančios iš 10 jūrininkų, viršininku. Išplaukiantieji apsiginklavo, paruošė geriamo vandens ir produktų atsargas dviem savaitėm. Susitarė, kad vadas per 15-20 dienų lauks saloje žinių nuo Leimano.

Per naktį ūkanotas oras pragiedriejo. Birželio 4 rytą vėl visi ruošėjo prie kranto išlydėti valties. Atsisveikindamas su Leimanu, vadas pasakė:

— Pasistenkite užgrobti kokią nors sutiktą japonų škuną. Tada mes visi galėsime palikti salą. Jeigu pakelyje niekas nepasipainios, tai skubėkite į Sachaliną ir greičiau prisiųskite mums laivą. Na, linkiu jums gero vėjo!

Vadas buvo rimtas. Spausdamas ranką savo padėjėjui, jis griežtai, viršininkiškai, žiūrėjo į jį juodomis akimis. Praporščikas Leimanas šypsojosi, tarsi jis plauktų tik pasižiūrėti jūra.

Valtis krūptelėjo, kai lengvas vėjelis išpūtė jos bures, ir pasuko į Busulio sąsiaurį. Stovykloje pasiliko dar trisdešimt žmonių. Visi jie stovėjo ir žiūrėjo į tolstančius savo draugus, pergyvendami keistą jausmą: ir pavydą tiems, kurie greit bus tėvynėje, ir baimę dėl jų, kad jie gali pražūti bangose, ir bundančią viltį, kad tik iš jų galima laukti pagalbos. Taip žmonės neišsiskirstė tol, kol valtis visai išnyko.

Urupo saloje keletą dienų truko poilsis. Smalsuoliai bastinėjosi pakrante, apžiūrinėdami laukines vietoves. Dar kartą susiorganizavo grupė ieškoti apgyventų vietų, bet ir ji sugrįžo tuščiomis. Iš jos sužinojo, kad už trijų mylių nuo stovyklos yra upelis, stebinantis žuvies gausumu. Jūrininkai pradėjo

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Darbo Progresyvės Partijos lietuvių kliubo narių susirinkimas įvyks liepos 11 dieną (penktadienį), 7.30 v. vakaro, Lietuvių svetainėj, 360 Claremont St.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami dalyvauti, nes bus daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus išduotas raportas iš atsibuvusios konferencijos ir bus kalbėtojas, 5-to wardo organizatorius.

Patikrinkit knygutes, ar nariniai mokesčiai sumokėti.

Valdyba

Tarptautinis Piknikas

Tarptautinis darbininkų piknikas Toronte įvyks liepos (July) 27, Dawes Road Picnic Grounds. (Reikia važiuoti Bloor ar College gatvėkariu iki Dawes Road, o paskui eiti į šiaurę.)

Programoj dalyvauja Pete Seegar ir Daily Tribune choras, Don Ryerson vadovybėj; sportininkai, orkestrai, lenktyniuotojai ir kiti.

Pikniko žvaigždė gaus $100 kelionę į kurią nors įdomesnę vietą.

Komitetas

Montreal, Que.

Domės!

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos pusmetinis narių susirinkimas įvyks liepos (July) 13 dieną, sekmadienį, 1 valandą po pietų, Vytauto Klūbe, 2161 St. Catherine St. East.

Bus išduotas svarbus draugijos finansų raportas ir kiti klausimai, kas kiekvienam yra svarbu žinoti.

Kadangi nebus siunčiami paraginimai laiškais, tai kiekvienas rūpinkitės pranešti arba perskaityti Konstitucijos skyrių 6, paragrafą 10. Dalyvaukite, kaip geri draugijos nariai ir laiku būkite, tai galėsime dar išvažiuoti kur nors.

P. S. Visais draugijos reikalais rašykite draugijos finansų sekretoriui J. Džiaugiui, 1576-B Clarke St.

J. Vilkelis
ML.SDPD Pirmininkas

Piknikas

LLD 137 ir 47 kuopos rengia pikniką liepos (July) 13 dieną, sekmadienį, Ville Lasalle, prie 8th Ave. Prasidės 1 valandą po pietų.

Kviečiame visus lietuvius atvažiuoti į pikniką, pasigrožėti vasaros gamta ir pakviepuoti tyru oru.

Rengėjai

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 2-ros kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks liepos 13 dieną, 2 vaalandą po piet, All Peoples Church salėj, 187 Sherman Ave. N.

Prašau visus narius ir nares nesivėluoti, atsilankyti punktualiai, nes yra visokių aptarimų. Kai visi nariai nesusirenka laiku, susidaro visokių keblumų, o ypač vasaros sezone, kada yra rengiami piknikai.

J. Astylienė
Kuop. Sekretorė

Delhi, Ont.

Piknikas

Sūnų ir Dukterų Draugijos tabako auginto jai rengia didelį pikniką liepos 13 dieną, ant Stradomskio farmos.

Visus apylinkės lietuvius kviečiame atsilankyti ir smagiai laiką praleisti. Prasidės 2 valandą po piet.

Rengėjai

ŽUVO MAINOJ ALBERTAS ŠIMKUS

Stanley Krulikowskis praneša iš Rouyn, Que., kad Noranda mainoj nelaimingai žuvo Albertas Shinkunis (matomai Šimkus), Liaudies Balso skaitytojas.

KAS KAIP REMIA LIAUDIES BALSĄ

(Atkelta nuo 3 puslp.)

atspausdinimą ant tlčk pabrango. Kitos išlaidos taipgi didėja. Tiesa, bandysim kiek nusideręti, o gal rasime kitą vietą spausdinimui laikraščio, bet kaip ten nebūtų, išlaidos bus didesnės negu ligi šiol.

Tą prašome priimti domėn visų kolonijų draugus ir suruošti po kokį nors vasarinį parengimą Liaudies Balso naudai.

Administracija

Nupiginti Electrolux Vacuum Cleaneriai

Parduodu nupiginta kaina Electrolux Vacuum Cleanerius
Dėl pademonstravimo telefonuokit OL. 1548
Asmeniškai kreipkitės: J. Lesauskas
236 Crawford St., Toronto.

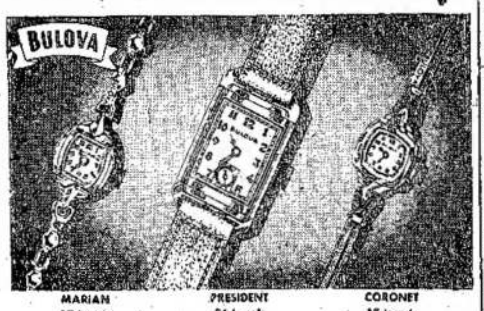

MARIAN 17 jewels $42.50 — PRESIDENT 21 jewels $45.00 — CORONET 17 jewels 14 kt. gold $57.50

Mason Credit Jewellers

320 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1498 — TORONTO, Ont.

Bangos Choras Rengia

Vakarinį Pikniką

Šeštadienį, Liepos 19

WILSON PARKE, WESTONE

Bus Gera Muzika Šokiams, Užkandžių, Šaltų Gėrimų Žaidimai

Visi Kviečiami Atsilankyti ir Pasilinksminti Šviežiame ir Vėsiame Ore.

Pradžia 7 v. v.

Nauji Augalai — Gigantai

Tarybinių Mokslininkų Darbai

— Neilgiau kaip parą gyvendavo žmonės, išgėrę rausvosios lelijėlės nuodų, — pasakoja senovės graikų padavimas apie senovės Kolchidos augalą, kurio svogūnėlyje buvo nepaprastai veiklių, baisių nuodų.

Senovės graikų padavimo rausvoji lelija ir mūsų laikais dar tebeauga Krymo ir Kaukazo žemėse. Vėlų rudenį kolchikumas, kaip botanikai pavadino šį svogūninį augalą, išleidžia naujus žalius daigelius, jie atkakliai stiebiasi aukštyn, brandina pumpurus ir pageltusios rudens pievos sumirga rausvais, nedidelę tulpę primenančiais žiedais. Vietiniai gyventojai žino kolchikumo nuodingumą ir niekuomet neleidžia kiaulių ganytis į tas vietas, kur jos, nuodingųjų svogūnų pririjusios galėtų žūti. Nedideliais kiekiais kolchikumą liaudis vartodavo vaistams nuo daugelio ligų. Didesni gi jo kiekiai visada iššaukia vėmimą, kraujoplūdžius ir net paralyžių.

Tas keistas augalas patraukė mokslininkų dėmesį. Gydytojai manė surasią jo nuoduose naują, stipriai veikiantį vaistą, chemikai norėjo išaiškinti tų nuodų sudėtį, o botanikai siekė ištirti priežastį to augalo stebėtinos gyvybinės jėgos, leidžiančios jam žydėti rudens šainų metu.

Kolchikumo sėklose ir jo svogūnuose esančius nuodus mokslininkai pavadino kolchicinu. Vaistų iš kolchicino gydytojai negavo; jį tegalima buvo panaudoti podagros skausmams sumažinti. Chemikai lengvai surado kolchicino sudėtį ir pradėjo gaminti jį dirbtinu būdu laboratorijose. Neapvylė kolchicinas tiktai botanikų.

Gydytojai, bandę kolchicinu gydyti vėžį, pastebėjo, kad ir nuo nedidelio tų nuodų kiekio, vėžio navikas pradėdavo nepaprastai greit augti. Keisčiausia, kad augdavo patys noviko narveliai. Paprastai, visų augančių gyvų audinių narveliai skaidosi ir tokiu būdu, didėjant narvelių kiekiui, auga ir patys audiniai. Kolchicino veikiami, audinio narveliai neskildavo. Jie augdavo ir tapdavo du — keturis kartus didesniais už normalius.

Dar labiau veikė kolchicino tirpinys besivystančio augalo narvelius. Narveliai neskildavo ir tapdavo dukart didesniais. Nustojus kolchicino nuodams veikti, milžiniškieji narveliai pradėdavo skilti, ir naujai atsiradę narveliai būdavo tokie pat dideli, t.y. turėdavo tokias pat ypatybes, kaip ir kolchicino veikiami narveliai. Jie pakeisdavo taip pat savo paveldėjimo požymius.

Kiekvieno augalo ir gyvūno narvelio branduolys turi savyje, taip vadinamą, chromozomų, — paveldimų bruožų pernešėjų. Kiekvienos gyvūnų ir augalų rūšies narveliai turi skirtingą, visada griežtai vienodą chromozomų kiekį. Kolchicinui veikiant, chromozomų kiekis narveliuose padvigubėdavo ir atsirasdavo jau naujos rūšies narveliai su naujais paveldimais bruožais.

Narvelio padidėjimas gamtoje įvyksta kartais ir savaime. Tokiu būdu ir yra atsiradusios naujos augalų rūšys. Mokslininkai, tačiau, jau seniai svajojo apie cheminę medžiagą, kuri leistų įsikišti į tikslų ir sudėtingą narvelių skaldymosi procesą. Kolchicinas ir buvo ta ilgai ieškoma cheminė medžiaga.

Jau prieš dešimtį metų mokslininkams pavyko kolchicino pagalba išaugint milžiniškas gėles, o prieš Didįjį Tėvynės karą TSRS Mokslų Akademijos citologijos (citologija — mokslas apie gyvojo audinio narvelių susidarymą ir jų gyvenimą) Instituto vyr. bendradarbis V. V. Sacharovas, citologai S. L. Frolovas ir V. V. Mansurova pradėjo tirti kolchicino veikimą į kultūrinius augalus. Jie pasistatė sau tikslą kolchicino pagalba gauti naujus nepaprastai derlingus kultūrinius augalus. Pradžiai, bandymams jie pasirinko grikius.

Norėdami kolchicino pagalba gauti milžiniškus grikius, 1941 metų pavasarį Sacharovas ir jo draugai pradėjo daryti bandymus. Jie ėmė grikių sėklas ir mirkė jas įvairaus stiprumo kolchicino skiediniuose, įvairiu laiku ir įvairiai temperatūrai esant. Paskui bandė veikti kolchicinu jaunus grikių daigelius. Mokslininkai mėgino mirkyti į tą patį skiedinį ir iškastų iš žemės jaunų grikių daigelių šaknis, kurios nuplovus vėl atgal pasodindavo į žemę.

Bandymai buvo be galo sunkūs, nes kolchicinas — stiprus nuodas ir augalams. Užnuodytosios sėklos ar jauni daigai silpnai tesivystė, daugelis jų žuvo. Mokslininkai tačiau suprato, kad pirmoji karta nebus nei stipri, nei veislinga. Dėl tos priežasties jie ir buvo paėmę bandymams didelius kiekius devynių grikių atmainų sėklų. Reikėjo atrinkti iš šimtų ir tūkstančių sužalotųjų augalų bent keletą padvigubintųjų grikių sėklų, kad, atrinkus geriausias, tęsti su jomis darbą.

Vėlų 1941 metų rudenį, kai, vokiečiai jau buvo prie Maskvos, mokslininkai iš tokių stiprių, sveikų augalų gavo keletą šimtų naujųjų grikių sėklų. Sacharovas ir jo draugai kruopščiai atrinko visiškai sveikas, joktų trūkumų neturinčias sėklas. Tolimesnis darbas buvo tęsiamas su aštuoniomis geriausiomis sėklomis, kurios kitais metais jau davė po keletą šimtų vertingų sėklų. O dar po metų, kai kurie augalai davė jau beveik du tūkstančius grūdų. Tai buvo dar negirdėtas grikių derlingumas, tai buvo nauji grikiai, visiškai nepanašūs į iki šiol žinomas veisles.

Reikėjo dar visapusiškai ištirti naująją grikių rūšį ir jos ypatybes, reikėjo įsitikinti darbo rezultatų tikrumu. 1944 metais mokslininkai turėjo jau 300 kg. milžiniškų, gigantiškų grikių sėklų; jų kiekis metai po metų vis didėjo. Mokslininkai patyrė, kad gigantiniai grikiai gerai išlaiko naująsias savo paveldimas ypatybes, nesikryžiuoja su paprastaisiais grikiais ir negali dėl to išsigimti. Naujieji grikiai stambesni ir stipresni už paprastuosius. Stiebai storesni ir aukštesni, augalai neišgula. Tiek lapai, tiek ir žiedai pusantro — du kartus didesni už paprastuosius. Svarbiausia gi, kad veik du kartus didesni už paprastuosius yra gigantinių grikių grūdai. Tūkstantis grūdų sveria nuo 32 iki 48 gramų, tuo tarpu kai paprastųjų grikių tūkstantis sveria tik 20-25 gramus.

Paskutiniųjų dviejų metų bėgyje gigantiniai grikiai jau buvo sėjami daugelyje Tarybų Sąjungos bandymo ir selekcijos stočių ir kolektyvinių ūkių laukų. Derliai visur buvo gaunami pusantro — du kartus didesni už geriausiu paprastųjų grikių veisdų derlius. Iš stambių tamsiai rudų gigantinių grikių grūdų jau gaminamos kruopos ir verdama skani grikių košė.

Naujieji grikiai turi dar vieną svarbią savybę — jų grūdai nenubyra. Tiesa, jie prinoksta 5-10 dienų vėliau už paprastuosius, bet nebijo užtat, pavasario ir rudens šalnų.

Šiuo metu selekcininkai tiria, kuriose Tarybų Sąjungos vietose geriausiai auga gigantiniai grikiai, stengiasi išvesti dar stambesnes greičiau nokstančias atmainas.

Paigiant pasakoti, kaip tarybiniai mokslininkai kolchicino nuodų pagalba išvedė naują augalo rūšį, reikia priduriti, kad V. V. Sacharovo laboratorijoje šių metų pavasario jau laukia gigantinių kanapių sėklos. Gigantinės kanapės irgi nesikryžiuoja su paprastomis, gerai išlaiko savo paveldimas ypatybes ir žada duoti dalai didelius kiekius aliejaus bei stipraus pluošto. Kito mokslininko, prof. M. S. Navašino, laboratorijoje jau ganta kaučukinio augalo kok-sagyzo gigantinė veislė, kurios derlius 30% didesnis negu paprastojo kok-sagyzo.

Tai yra pirmi žingsniai tarybinių mokslininkų, kuriančių naujas gigantines, milžiniškas augalų rūšis ir siekiančių padėti tolimesniam derlių augimui mūsų šalies laukuose.

Agr. K. Stankevičius

TORONTO. — Jau $2,000 darbininkų, priklausančių prie CCL (CIO) unijų, gavo algų pakėlimą bėgyje kelių savaičių.

Algos pakeltos nuo 10 iki 15 centų į valandą.

Didžiumai darbininkų, tačiau, algos dar nepakeltos ir prieš unijas stovi didelės užduotys.

KYLA LIETUVOS MĖSOS PRAMONĖ

(Atkelta nuo 4 puslp.)

bekonų ir liardo, fasuetos mėsos ir delikatesinių konservų gamyba.

Tarybų Lietuvos mėsos bei pieno pramonės per šiuos metus pagamins už 10 milijonų rublių daugiau produkcijos, negu pernai.

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

SDKLSPD Centro Pildančiojo Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų K.L.S.P. Draugijos C.P.K. Kontrolės Komisija darydama reviziją už balandžio, gegužės ir birželio mėnesius, šių metų, rado:

Trijų Mėnesių Pajamos

Per tris šių metų mėnesus, balandį, gegužį ir birželį, Draugija turėjo pajamų pagal fonduš sekančiai:

Pašalpos fond.	$1,118.49
Pomirtinės fond.	323.07
Atsargos fond.	233.31
Viso	$1,674.87

Trijų Mėnesių Išlaidos

Per tuos pačius tris mėnesius išlaidų ir išmokėjimų pagal fondus padaryta:

Pašalpos fond.	$1,218.25
Pomirtinės fond.	200.00
Atsargos fond.	31.00
Viso	$1,449.25

Paaugo-Nupuolė

Per minėtus tris mėnesius Draugijos iždas paaugo-nupuolė pagal fondus sekančiai:

Pašalpos f. nupuolė	$ 99.76
Pomirt. f. paaugo	123.07
Atsargos f. paaugo	212.31
Bendrai paaugo	$225.62

Balansas

Su kovo 31 diena pagal fondus buvo:

Pašalpos fond.	$5,621.09
Pomirtinės fond.	1,490.23
Atsargos fond.	1,220.71
Viso	$8,332.03

Randasi

Dadėjus minimų trijų mėnesių pajamas ir atėmus išlaidas, gauname, kad su birželio 30 d., šių metų, Draugijos iždė pagal fondus randasi:

Pašalpos fond.	$5,521.33
Pomirtinės fond.	1,613.30
Atsargos fond.	1,423.02
Viso	$8,557.65

Draugijos Kapitalas

Pagal fondus yra	$ 8,557.65
Karo bonų	10,987.50
Certifikatų	80.00
Dr-jos kapitalo	$19,625.15
C. K. Kaucijos	450.00
Bendrai	$20,075.15

Kontrolės Komisija:

K. Narusevičius
J. Šinkunas

Paieškojimai

Paieškau savo brolio Zidorio Jokšio. Jis išvyko į Braziliją 1929 metais. Gyveno Sao Paulo mieste. Paeina iš Akmenių kaimo, Kupiškio valsčiaus. Prašau patį atsišaukti arba pranešti, jei kas žinote kur jis gyvena. Turiu svarbią žinią. Rašykit: Peter Jokšys, 1065 — 4th Ave., Verdun, Que., Canada.

FUR STORAGE

Taisome ir Permodeliuojame
Ekspertų Darbas
Žemiausia Kaina

RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
WA. 9294 Atvira iki 9 v. v.

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:
Vestuvių bukietai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės nuo $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO